

RAKENTAJA

Numero **4**
Perjantai 15.4.2016

MP2 Itella Oyj



8 **Faktoja** VVO:sta? Rakennusliitonkin omistamaa VVO:ta lyödään julkisuudessa.

10 **Sohvaperunasta** atleetiksi: Petri Vilen pani elämäntapansa uusiksi.

12 **Alamiehet** saivat Skanskan työmailla ikioman värityksen.



Toimii kuin sähkö seinästä

Eläketurvakeskuksen tutkija on vakuuttunut eläkejärjestelmän toimivuudesta niin vahvasti, että hänen mielestään tulevaisuudessakin kaikki suomalaiset saavat vanhuuseläkkeensä.

Teksti: Maija Ulmanen

Kuva: Terhi Hytönen

Harrastetaanko yhteiskunnassamme vielä sosiaalipoliittikkaa? Sitä epäseksikästä, joka nostaa esille ihmisen ja yhteiskunnan arvon. Jolla pyritään takaamaan ihmisille kohtuullinen elintaso, turvallisuus ja viihtyvyys. Tutkija **Susan Kuivalaisen** mielestä vastaus on ”kyllä”

– Yhteiskunnassamme tehdään sosiaalipoliittikkaa, mutta siitä puhutaan nykyään usein talouspolitiikan termein. Meillä on paljon tämänkin hallituskauden ohjelmassa sosiaalipoliittisia asioita, jotka toteutuessaan vaikuttavat koko sosiaalijärjestelmään. Tästä hyvänä esimerkkinä on pe-

rusturvakokeilu. Parhailaan selvitetään myös asumiseen perustuvaa sosiaaliturvaa. Toinen merkittävä uudistus on toimeentulotuen siirtyminen ensi vuoden alussa Kansaneläkelaitokselle. Lisäksi ensi vuoden alussa tulee voimaan eläkeuudistus, Kuivalainen listaa.

Hallitus on siis tekemässä paljon sosiaalipoliittisia uudistuksia, vaikkakin ne on verhottu talouspolitiikkaan. Eläketurvakeskuksen tutkijaa huolestuttaa uudistuksissa erityisesti lapsiperheiden tulevaisuus ja asema.

– Subjektiviisesta päivähoidon oikeudesta olemme voineet olla ylpeitä, aivan kuten äitiyspakkauksesta. Nyt tämä oikeus on rajattu. Lisäksi päivähoitomaksuihin on tulossa isojakin korotuksia ja vanhempainetuksia leikataan.

Tutkijaa ihmetyttää se, kuinka päivähoitoa ja varhaiskasvatusta ei nähdä investointina, vaikka on selkeitä näyttöjä siitä, että ennaltaehkäisevään työhön panostetut eurot tuottavat tulevaisuudessa parhaiten.

– Uusi hallitus tekee sosiaalipoliittisilla uudistuksillaan karhunpalveluksen suomalaisille naisille, niin kutsutun naisansan, joka ei mahdollista naisten työllistymistä ja heikentää eläkeiän toimeentuloa.

Perälauta

Toimeentulotuki on tarkoitettu viimesijaiseksi ja tilapäiseksi avuksi. 1990-luvun laman jälkeen tuki muutti muotoaan. Nyt se on selkeämmin ensisijaisten etuuksien, kuten asumistuen riittämättö-



”Mahdollisuuksien tasa-arvo täytyy pystyä turvaamaan myös tulevaisuudessa”

Voimme paremmin kuin koskaan

Suomalaisuuteen kuuluu takertuminen negatiivisiin seikkoihin. Niin media kuin poliitikotkin puhuvat, kuinka asioille on tehtävä jotain. Meillä menee huonosti, ainakin taloudellisesti. Kuitenkin tutkimuksien mukaan keskivertosuomalaiset eivät ole olleet koskaan näin hyvinvoivia kuin nyt, katsotaan sitten millä tahansa hyvinvoinnintittarilla. Elinikäodote on noussut. Meillä on entistäkin enemmän terveitä elinvuosia.

– On kuitenkin merkillepantavaa, että eriarvoisuusmittari on 1990-luvun lamasta saakka näyttänyt meille koko ajan synkempiä lukuja, vaikka aivan viime vuosina räikein eriarvoisuus onkin ollut hieman laskussa. On aiheellista kysyä tutkija **Juho Saaren** lailla; olemmeko enää samassa veneessä? Ylimpien ja alimpien ryhmien ero on vuosien saatossa entisestään leventynyt, Kuivalainen sanoo.

Työ- ja hyvinvoinnin laitos kertoo raportissaan, että toimeentulotukea saavien kotitalouksien määrä lisääntyi vuonna 2014 arviolta 3,1 prosenttia vuoteen 2013 verrattuna. Kuntakohtaisten tietojen perusteella toimeentulotukea saavia kotitalouksia arvioitiin olevan vuonna 2014 koko maassa 253 400.

– Yksi selkeä, ei kylläkään uusi lääke eriarvoistumiseen, on kohtuuhintaiset asunnot. Tämä on merkittävä seikka, joka aiheuttaa toimeentulotuen tarvetta. Niin pienituloisille kuin matalapalkkaisillekin ihmisille oikean kokoinen ja kohtuuhintainen asunto olisi ratkaisu siihen, ettei toimeentulotuen piiriin tarvitsisi astua ja palkalla tulisi toimeen.

Toimeentulotuen tason yleinen heikkeneminen suhteessa väestön keskiansioihin ei ole pelkästään suomalainen ilmiö, vaan on nähtävissä koko Euroopassa.

Tutkija Kuivalaisen mielestä sosiaalipoliittinen seikka, josta ei ole puhuttu tarpeeksi, on väestön voimakas ikääntyminen. 65 vuotta täyttäneitä on Suomessa tällä hetkellä reilu miljoona ja kymmenen vuoden päästä puolitoista miljoonaa. Väestön ikärakenteen muutoksella on tutkijan mielestä moninaisia vaikutuksia.

– Kulutustottumukset ja -rakenne uudistuvat väestönrakenteen muuttuessa. Tuottavuus ja palveluiden tarve elää tulevaisuudessa. eläkemenoitista ja huoltosuhteesta puhumattakaan. On muistettava, että eläkkeellä olevissa kansalaisissa on merkittävä voimavara, jolle olisi löydettävä hyödyntämisyölyä. Meidän eläkeläisemme ovat varmaan maailman koulutetuimpia ja hyvävoimaisimpia, tutkija kertoo ja jatkaa:

– Suomalainen eläkejärjestelmä on kansainvälisesti hyvin poikkeuksellinen – läpinäkyvä ja tasa-arvoinen. Välillä tulee mieleen, kun kuuntelee eläkejärjestelmän kritisoijia, että silloin kun on jonkin asian sisällä, ei välttämättä näe sen hyviä puolia. Eläkejärjestelmämme on hyvin tasapuolinen. Samat säännöt pätevät kaikkiin. Eläkeoikeus ei aiheuta esteitä työvoiman liikkuvuudelle, toisin kuin muualla maailmassa.



Kuka: Susan Kuivalainen

- Syntynyt vuonna 1972, Uudessa-kaupungissa
- Opiskellut Turun yliopistossa, valtiotieteiden tohtori, dosentti
- Tutkimuskohteena erityisesti sosiaalietuudet, köyhyys ja eriarvoisuus yhteiskunnassa
- Toimii tällä hetkellä Eläketurvakeskuksen osastopäällikkönä.
- Ollut aikaisemmin töissä muun muassa Terveystieteiden- ja hyvinvoinnin laitoksella

myyttä paikkaava tukimuoto. Mietitäänpä tyypillinen tapaus toimeentulotuen saajasta: Hän on yksinasuva ja saa asumistukea Yli puolet toimeentulotuen saajista asuu yksin. Hän on työtön ja saa työmarkkinatukea. Nämä kaksi tukimuotoa eivät riitä siihen elämisen tasoon, jonka yhteiskunta on määritellyt kohtuulliseksi. Tästä johtuen tuensaaja saa pienen kakkusiivun toimeentulotukea.

– Nyt kun ensisijaisia etuuksia leikataan ja toimeentulotukeen ei puututa, aiheutuu tästä se, että toimeentulotuen taso nousee suhteessa ensisijaisiin perusturvaetuuksiin. Tästä voimme päätellä, että ensisijaisen tuen puolelta valuu toimeentulotuen piiriin entistäkin enemmän väkeä. Toimeentulotuesta tulee siis entistä vahvemmin perälautaa, jota useampi suomalainen saa. Tulevaisuudennäkymä on, että toimeentulotuesta tulee ensisijainen turva, Kuivalainen sanoo.

Tutkijan mielestä erityisen mielenkiintoista tästä kehityksestä tekee se, että ensi vuoden alusta täytäntöönpanovalta toimeentulotuessa siirtyy kunnilta Kelalle. Kelan jo toimeenpannessa suurimman osan muista perusetuuksista, herää kysymys; miksi kansalainen ei voisi hakea vain yhtä etuutta, jota voisi kutsua nimellä ”perustulo”?

Eläketurvakeskus on tutkinut kansalaisten luottamuksen tason eläkejärjestelmään vuosina 2011–2014. Yksi väite kyselyssä oli ”Luvatut eläkkeet pystytään maksamaan tulevaisuudessa” ja vajaa kolmannes oli väitteen kanssa samaa mieltä.

– Väestön usko eläkejärjestelmään on vuosien saatossa laskenut. Se ei missään nimessä ole hyvällä tasolla. Olen kuitenkin vakuuttunut, että tulemme saamaan tulevaisuudessakin eläkkeemme, ellei yhteiskunnassamme tapahdu radikaaleja muutoksia muissa järjestelmissä. Tämä tarkoittaa erityisesti työmarkkinoita, jolle työeläkejärjestelmä vahvasti pohjautuu. Poliittisen kentän vahvat muutokset vaikuttavat myös omalta osaltaan eläkejärjestelmään. Tästä hyvä esimerkkinä olisi kolmikannan murtuminen, tutkija listaa.

Voimmeko siis olla huoleti? Tulemmeko saamaan eläkkeemme?

– Ilman yhteiskuntamme merkittävää mullistumista – kyllä saamme! Kuivalainen kiteyttää loppuun. ■

Kielillä puhumisen taito

ETELÄ-SUOMEN Sanomien mukaan RT haluaa saada pakolaiset paikkaamaan tulevaa työvoiman tarvetta rakennusalalla. RT:n toimitusjohtaja **Tarmo Pipatin** mukaan alalla löytyisi töitä 50 000 rakentajalle 7–8 vuoden aikana. Noh, noista lukumääristä nyt voi olla montaa mieltä, mutta totta on, että ala on avoin ammattitaitoisille rakentajille, synnyinmaasta huolimatta.

Yksi olennainen asia on kuitenkin alalle tulleiden kielitaito. Pipatti olisi valmis tinkimään vaatimuksista, Rakennusliiton puheenjohtaja **Matti Harjuniemi** ja maahanmuuttojohtaja **Kristina Stenman** työ- ja elinkeinoministeriöstä eivät.

Kielitaitokysymystä ei ole syytä väheksyä. Jo nyt rakennustyömaat ovat kansainvälisiä ja kommunikointivaikeudet voivat muodostaa oman työturvallisuusriskinsä. Rakentajan jutussa alamies-työskentelystä (s. 12) ylitarkastaja **Jari Nykänen** AVI:n työsuojelun vastuualueelta muistuttaa, että kielitaidon puutteet suomalaisten ja ulkomaalaisten välillä aiheuttavat haasteita turvallisuudelle.

Kaukana ovat ne ajat, kun suomalainenkin rakentaja pärjäsi kansankoulusuomella. Nuorempi rakentajasukupolvi oppii englannin jo lastenohjelmia katsellessaan ja kommunikoi sujuvasti sosiaalisessa mediassa ihmisten kanssa ympäri maailmaa. Englanninkielentaito ei kuitenkaan auta, jos

työtoveri ei puhu edes sitä. Pahimmassa tapauksessa ei edes osaa lukea ja kirjoittaa omalla äidinkiellään.

Koulutus on tehokkain tapa saada Suomeen tulijat sisään maamme kulttuuriin sekä taata heille tietoja ja taitoja, jotka mahdollistavat pääsyn suomalaisille työmarkkinoille reiluin työehdoin ja tessin mukaan. Ei ole kenenkään etu, jos työmaille otetaan väkeä, joilla ei ole osaamista, kielitaitoa tai tietoa omista oikeuksistaan työntekijöinä.

Kiireellä ei tule kuin kuspäisiä lapsia ja jos työvoimapula on odotettavissa alalle 7–8 vuoden kuluessa, ehditään siinä ajassa kouluttaa maahanmuuttajista rautaisia osajia. ■

Förmågan att tala språk

ENLIGTTIDNINGEN Etelä-Suomen Sanomat vill RT få flyktingar att lappa det kommande behovet av arbetskraft inom byggbranschen. RTs VD **Tarmo Pipatti** säger att det inom branschens finns arbete för 50 000 byggare under 7–8 års tid. Nåja, de siffrorna kan man ha många åsikter om, men det är sant att branschen är öppen för yrkeskunniga byggare oberoende av i vilket land de är födda.

En väsentlig sak är dock språkkunskapen hos dem som kommer till branschen. Pipatti är redo att pruta på kraven, Byggnads ordförande **Matti Harjuniemi** och invandrardirektör **Kristina Stenman** på Arbets- och näringsministeriet är det inte.

Det finns inga skäl att underskatta frågan om språkkunskap. Redan nu är byggarbetsplatserna

internationella och kommunikationssvårigheterna kan utgöra en arbetarskyddsrisik. I Rakentajas artikel (sid. 12) påminner överinspektör **Jari Nykänen** på AVIs (Regionförvaltningsverket) ansvarsområde för arbetarskydd, att bristen på språkkunskap mellan finländarna och utlänningarna är en utmaning för säkerheten.

Det är länge sedan också en finsk byggare klarade sig med folkskolfinnskan. Den yngre byggar-generationen lär sig engelska redan när de tittar på barnprogrammen och kommunicerar flytande i de sociala medierna med folk från hela världen. Kunskaper i engelska hjälper ändå inte om arbetskamraten inte kan det språket. I värsta fall kan hen inte ens läsa och skriva på sitt modersmål.

Utbildning är det effektivaste sättet att få dem som kommer till Finland in i den finländska kulturen samt garantera dem kunskap och förmåga som gör det möjligt för dem att komma in på den finländska arbetsmarknaden med rättvisa arbetsvillkor och enligt kollektivavtalet. Det står inte i någons intresse att det på byggen anställs folk som varken har kunskap, språkkunskaper eller information om sina egna rättigheter som arbetstagare.

Hastverk är lastverk och om vi kan vänta oss arbetskraftsbrist inom branschen om 7–8 år hinner vi under den tiden utbilda invandrarna till skickliga yrkesarbetare. ■

Kannen kuva: Maija Ulmanen



Kyösti Suokas
Varapuheenjohtaja

Lisää liksaa paikallisesti sopimalla

Paikallinen sopiminen pelastaa Suomen. Näin hokevat hallitus, Suomen Yrittäjät, Elinkeinoelämän Keskusliitto ja lukuisia määriä oikeistolaisia ja äärioikeistolaisia poliitikkoja.

Sisäsiesteissä suojatöissään istuvat politrukit eivät oikein ymmärrä asiaa. Paikallinen sopiminen ei ole mikään uusi juttu. Rakennusalan työkohteissa valmis käsikirjoitus ei koskaan toteudu. Aina tulee ennakoimattomia tilanteita, jotka ratkaistaan sopimalla. Siitä numeroa tekemättä.

Paikalliseksi sopimiseksi kutsutaan nyt erheellisesti työnantajien oikeutta maksaa työehtosopimukset alittavaa palkkaa. Koko ajatus on harhainen. Palkat ovat yleisesti kirjaloppoja ja jos vielä vähemmän voi maksaa, niin tietysti tehdään. Ei tässä mistään sopimisesta ole kyse, puhtaasti vähimmäispalkkojen alentamisesta.

1980-luvulla sanottiin, että kirjaloppoilla tullaan työmaalle ja sitten vasta neuvotellaan työstä maksettava palkka. Suurella osalla rakentajista ei tuolloin ollut hajuakaan työehtosopimusten palkoista. Alan lähes yhdenjaksoinen noususuhdanne jatkui 1970-luvulta 1990-luvun lamaan saakka ja sen myötä nousivat palkat.

Suuren 1990-luvun kyykytyksen jälkeen keskiteillä työmarkkinaratkaisulla on estetty yksityisten alojen työntekijöiden palkkojen nousu. Puhutaan solidaarisesta palkkapolitiikasta. Solidaarisuus ei ole tar-

koittanut, että kaupan osa-aikaisille olisi haettu lisää tunteja tai pienipalkkaisille lisää liksaa. Käytännössä se on merkinnyt julkisen sektorin työpaikkojen ja etujen turvaamista.

Yritysjohtajat ja yritysten hallitusten jäsenet nostavat toistensa palkkioita eikä ylärajaa ole. Kuusinumeroiset luvut ovat muuttuneet seitsennumeroisiksi. Myös alempi johto sitoutetaan kannustuspalkkioilla, tuntuvilla palkanlisillä kuukausipalkan päälle. Työmiehet ja naiset saavat luilleen kirjaloppoa. Nämäkö pitäisi nyt vielä alentaa kansakunnan pelastamiseksi?

Rakennusliitto ei ole mukana kilpailukykysojimuksessa. Selvää kuitenkin on, että kun muut liitot luopuvat kerta toisensa jälkeen palkankorotuksista, emme mekään kultaa vuole.

Kirjaloppoja ja työehtosopimusten urakkahinnoitteluja on parannettu aina, kun siihen vain mahdollisuus on tullut. Kirjaloppoilla tuleekin jo toimeen ja urakkahinnoilla voi vähän jopa tienata. Raskaasta ja kovaa ammattitaitoa vaativasta rakennustyöstä maksetaan silti kautta linjan liian pientä palkkaa.

Rakentaminen on vilkastumassa, ainakin kasvukeskuksissa. On aika hyödyntää markkinataloutta niin kuin tekevät muutkin ja neuvotella palkankorotuksista paikallisesti. Yhtään rakennusta ei turhaan rakenneta, ei edes talkoilla. Tarpeelliset kököt sen sijaan tehdään, vaikka tekijöille maksettaisiin työstä asiallinen korvaus. ■



Kuukauden rakennuskuva

Kuvaaja: Johanna Hellsten
Paikka: Tallinna, Viro
Aika: Huhtikuu 2016

Mitä? Hiton iso pora. Tallinnan vanhaa, osin teollisuuskäytössä olevaa aluetta, Kalamajaa, rakennetaan nyt vauhdilla. Vielä tällä hetkellä hipstereiden suosiossa oleva, halpa asuinalue, ei varmasti ole edullinen enää parin vuoden päästä.

**HALUATKO
 PIILO-
 MILJONÄÄRIKSI
 HALUATKO**

TÄSSÄ EI OLE MITÄÄN VÄÄRÄÄ, LAITONTA EIKÄ JULKISTETTAVAA.

ITSE ASIASSA MINÄ EN TIEDÄ TÄSTÄ MITÄÄN.

B. WAHLROOS
 Nordean hallituksen puheenjohtaja

Nordean avulla saat rahoillesi parhaan tuoton, tietosuojan ja verokohtelun...

A: Bermudalla **B: Panamassa**

C: Bahamalla **D: Brittiläisillä Neitsytsaarilla**

Kilauta heti: Nordeaan!

TÄPE 2016

RAKENTAJA

Julkaisija
 Rakennusliitto ry

vt. päätoimittaja
 Johanna Hellsten

toimittaja/toimitussihteeri
 Maija Ulmanen
 Heikki Korhonen

taitto
 Aste Helsinki Oy

tiedottaja
 Eeva Pulkkinen

toimituksen sihteeri
 Soile Ahremaa-Luttinen

Toimituksen osoite
 Siltasaarekatu 4, Helsinki
 Postiosoite: PL 307, 00530 Helsinki
 Puhelin, vaihde 020 774 003
 Fax 020 774 3061
 Toimituksen s-postiosoitteet ovat muotoa:
 etunimi.sukunimi@rakennusliitto.fi

Ilmoitusmyynti
Helsingin Editele Oy/Jyväskylä
 Tuomo Kuusiniemi
Puhelin 045 136 0005
Sähköposti:
 tuomo.kuusiniemi@editele.fi

Tilauhint
 12 kk 30 €

Painopaikka
 Savon Paino Oy, Varkaus

Helsinki 2016 ISSN 0355-8614

Seuraava numero ilmestyy 13.5.2016

Tähän numeroon tarkoitettua materiaalia on oltava toimituksessa kirjallisena viimeistään **torstaina 28.4.2016**.

2016		
Numero	Aineisto-päivä	Ilmestyy
5	to 28.4.	13.5.
6	27.5.	10.6.
7	1.7.	15.7.
8	29.7.	12.8.
9	2.9.	16.9.
10	30.9.	14.10.
11	28.10.	11.11.
12	2.12.	16.12.

Osastoilmoitusten osalta aineiston viimeinen toimituspäivä on kaksi viikkoa ennen lehden ilmestymistä.
Poikkeus: numero 5, viimeinen aineistopäivä on torstai.

Toimitusosoite:
 Rakentaja-lehti
 PL 307, 00531 Helsinki
 ilmoitukset@rakennusliitto.fi
 Osasto-ilmoitusten hinta 1 €/mm.

Ilmoituksia ei oteta vastaan puhelimitse!

HILJAINEN HETKI

**RAKENNUSALAN
TYÖMAILLA
28.4.2016 klo 12**

Vuonna 2015 menehtyi 13 rakentajaa työnsä ääreen.

**Työmailla sattuu myös
paljon tapaturmia,
joista liian monet
johtavat pysyvään
vammutumiseen tai**

**Hiljainen hetki järjestetään Suomen
työmailla samana päivänä kuin
kansainvälinen työntekijöiden
muistopäivä, Worker's Memorial Day.**

**Työsuojeluyhteistoiminnalla voidaan
vähentää työtapaturmia,
kuolemantapauksia ja ammattitauteja.**

**Työturvallisuuden tasoa on mahdollista
nostaa.**

**Määrätietoisella työsuojelun
yhteistoiminnalla voidaan saavuttaa
tapaturmattomat työmaat.**

Älä lahjoita rahaa valtiolle!

Tarkasta ja palauta esitäytetty veroilmoituksesi.

Kyösti Suokas

Postista sinulle on tipahtanut tai kohta tipahtaa esitäytetty veroilmoitus vuodelta 2015. Esitäytettyyn lomakkeeseen on merkitty valmiiksi tiedot, jotka verottajalla on jo viran puolesta hallussaan. Muut tiedot lomakkeeseen on lisättävä.

Tarkasta ehdottomasti kaikki esitetytyn lomakkeen tiedot. Mikäli sinulla on enemmän tuloja kuin lomakkeeseen on merkitty, niistä on syytä ilmoittaa. Muuten verottaja saattaa myöhemmin hakea omiaan korotusten kanssa.

Kaikki vähennykset, kuten ateriakorvaus-, matkakulu- ja työkaluvähennys on ehdottomasti merkittävä lomakkeeseen. Mikäli jotakin vähennystä ei vaadi, sitä ei myöskään verotuksessa hyväksensä saa.

Eriyisälällä työskentelevät työntekijät kuten esimerkiksi timplarit, murarit ja rakennusmiehet voi-

vat vähentää matkakulut aina tulonhankkimiskuluna oman auton käytön perusteella (0,25 euroa/kilometri) eikä vähennyksessä ole omavastuuta eikä ylärajaa. Työntekijät, joilla on varsinainen työpaikka, kuten rakennustuoteteollisuudessa, vähentävät matkakulut verottajan ohjeiden mukaan.

Kannattaa ottaa huomioon, että pääsääntöisesti yli kahden vuoden työskentely samassa tai hyvin lähellä toisiaan olevissa kohteissa muodostaa varsinaisen työpaikan myös erityisalan työntekijöille.

Oman auton käyttö ei silloin ole enää itsestäänselvyys ja matkakuluihin tulee omavastuu ja yläraja. Oikeus ateriakorvausvähennykseen myös poistuu. Kahden vuoden laskennan katkaisee vain yli kuuden kuukauden poissaolo työkohteesta, jonka aikana tehdään ainakin päivittäisiä töitä muualla.

Ateriakorvaus ei tule automaattisesti

Eriyisalan työntekijälle myönnetään tulonhankkimisvähennyksenä ateriakorvauksen (10,00 euroa vuon-

na 2015) suuruinen vähennys työpäivää kohden, jos työntekijällä ei ole varsinaista työpaikkaa ja työnantaja ei ole järjestänyt tai kustantanut työpaikkaruokailua. Pitkiltä työpäiviltä voi hakea kaksinkertaista ateriakorvausvähennystä. Tämä vaatimus ei välttämättä mene aina kivutomasti läpi.

Tilapäisissä reissuhommissa olevat voivat hakea suurempaakin tulonhankkimisvähennystä, mikäli työnantaja ei ole maksanut päivärahaa. Tätäkin kannattaa hakea, vaikka vaatimuksen läpimeno saattaa olla takkuista. Se voi kuitenkin onnistua, jos pystyy uskottavasti perustelemaan, mistä lisääntyneitä elanto-kustannuksia on syntynyt.

Työkalujen hankkimisesta aiheutuneet kulut vähennetään tulonhankkimiskuluna joko siten, että vähennys suoritetaan ostettujen työkalujen kuittien perusteella tai vähentämällä suoraan se sama summa, jonka työnantaja on maksanut korvausta omien työkalujen käytöstä. Tätä jälkimmäistä menettelyä eivät valitettavasti kaikki verotoimistot hyväksy.

Palautukselle voi hakea jatkoaikaa

Esitäytetty lomake on palautettava verotoimistoon sen mukaan, mikä palautuspäivämäärä lomakkeeseen on merkitty. Useita tietoja voi antaa verottajalle myös netin välityksellä. Tarvittaessa verotoimistosta voi hakea palauttamiselle jatkoaikaa. Kuitteja lomakkeeseen ei liitetä, mutta kuitit esimerkiksi ostetuista työkaluista on säilytettävä kuusi vuotta. Samoin on kuusi vuotta pidettävä tallella kirjanpitoa työkohteista, ajetuista työmatkoista ja työpäivistä. Jos tietoja ei säilytä, niitä on jällenpäin erittäin hankala selvittää ja muistaa.

Jos verotuksessa on epäselvyyksiä, kannattaa rohkeasti soittaa omaan verotoimistoon. Virkailijat auttavat aivan mielellään. Rakennusliiton jäsenet voivat kysyä verotukseen liittyviä asioita myös toimitsijoilta. Kaikki Rakennusliiton toimitsijat hallitsevat keskeisimmät verovähennyksiin liittyvät asiat ja pystyvät tarvittaessa auttamaan oikaisuhausten ja valitusten teossa. ■

Talotekniikka-alan vuosilomakeskituntiansion korotusprosentti 0,43 %

Vuosiloma-KTA saadaan kun lomanmääräytymisvuoden 1.4.2015–31.3.2016 työssäolon ajalta maksetut palkat jaetaan vastaavilla työtunneilla. Näin saadulla vuosiloma KTA:lla maksetaan ainoastaan lomapalkat työehtosopimuksen lomapäivien lukumäärää vastaavia kertoimia käyttäen.

Henkilökohtainen KTA saadaan kun vuosiloma KTA:ta korotetaan liittojen sopimalla ns. laahauspro-

sentilla (0,43 %). Henkilökohtaisella KTA:lla maksetaan korvauspalkat kuten sairausajan palkka, arkipyhät ym. Molemmat KTA:t ovat voimassa koko lomanmääräytymisvuoden 1.4.2016–31.3.2017. ■

KOROTTAMATTOMALLA VUOSILOMAPALKAT

KOROTETULLA MUUT KTA-PALKAT

RaksApp uudistui – nyt myös englanniksi, ruotsiksi ja viroksi

RaksApp on nyt saanut ensimmäisen isomman päivityksensä. Sovelluksesta on kerätty vajaan vuoden aikana palautteita jäsenistöltä ja näistä useimmin esille tulleet on toteutettu uusina ominaisuuksina sovellukseen. Uuden version saa käyttöönsä päivittämällä sovelluksen omassa sovelluskaupassa.

Suurimmat muutokset ovat tulleet työaikakirjanpitoon, jossa käyttäjä voi nyt ottaa asetuksissa käytöön laajennetun työaikakirjanpidon. Tämän jälkeen merkintöjä voidaan tehdä useammalle eri työlle saman päivän aikana.

Työaikakirjanpitoon on lisätty myös kohdat työajalle, päivärahoille sekä ateriakorvaukselle. Lisäksi

raportit voidaan nyt lähettää yhdellä kertaa useaan sähköpostiin ja muistiinpanot voi halutessaan jättää raportista pois.

Toisena merkittävänä ominaisuutena sovellukseen on tullut kieliversiot. RaksApp kääntyy nyt puhelimen kielen mukaan joko suomeksi, englanniksi, ruotsiksi tai viroksi.

Toivomme sovelluksesta edelleen palautetta sähköpostiin: palaute@raksapp.fi

RaksApp on Rakennusliiton keväällä 2015 julkaisema mobiilisovellus, jonka tarkoituksena on helpottaa rakentajan arkea. Sovelluksella on jo nyt tuhansia käyttäjiä niin Android-, iPhone- kuin Windows Phone -alustoilla. ■

Kouluttautumalla

VERKOSTOITUMISTA VARMUUTTA VOIMAA

JÄRJESTÖKOULUTUSTA

14.- 15.5. Sosiaalinen media järjestötoiminnassa, Kirkkonummi

Tule tutustumaan, miten voit luottamushenkilönä tai osaston toimijana viestiä sosiaalisessa mediassa. Kurssilla tutustutaan erilaisiin esimerkkitapauksiin. Selvitetään, miten järjestetään verkkoneuvottelu tai -kokous.

21.- 22.5. Toimiva ammattiosasto, Kirkkonummi

Toimiva ammattiosasto koulutus on suunnattu ammattiosaston hallituksen jäsenille. Tule kartoittamaan ja kehittämään osaston toimintaan. Pohdimme mikä on ammattiosaston toimiva työnjako, miten parannetaan viestintää, kartoitetaan toimintaympäristöä ja osallistetaan jäseniä mukaan toimintaan

Kurssista ei aiheudu kuluja Rakennusliiton jäsenelle. Järjestökurseista liitto maksaa koulutettavien opetuksen, majoituksen (tarvittaessa), ruokailut ja matkakulut. Matkakustannukset korvataan julkisen kulkuneuvon mukaan tai omalla autolla (alle 300 km/ suunta 0,25 €/km).

 **Rakennusliitto**

Lisätietoja:
koulutus@rakennusliitto.fi
Juhani Lohikoski 050 366 1171
Sissi Kähkönen 020 774 3076



Uusinta vuokratuotantoa edustaa Helsingin Koirasaarentie Laajalahdessa.

Vuokrat ovat kovat, mutta kuka ne määrää?

Asuminen Suomessa on tunnetusti kallista puuhaa. Vuokrien korkeuteen on viime aikoina löydetty syylliseksi VVO -konserni, jolla on 4 prosentin siivu suomalaista vuokramarkkinoista. Hetkinen, miten se nyt menikään...

Heikki Korhonen

Kohtuuhintaisen vuokra-asumisen lisääminen on varmasti tärkeää. Tätä on Rakennusliittokin hokenut pitkin vuosia ja vuosikymmeniä. Mutta riippuko vuokrataso ammattiliitoista ja niiden osittain omistamasta VVO -konsernista?

Näin voisi päätellä, jos seuraa vain iltapäivälehtiä ja Ylen uutisointia.

Suomessa on noin 2,5 miljoonaa vakituisesti asuttua asuntoa, joista noin 32 prosenttia eli 800 000 on vuokra-asuntoja. Näissä asunnoissa

asuu vuokralla noin 1 340 000 henkilöä. Kaiken lisäksi vuokra-asumisen suosio on edelleen kasvussa.

Tilastokeskuksen mukaan jo yli puolet 20–29-vuotiaista asuu vuokralla. Vuokra-asunnoista 41 prosenttia oli vapaarahoitteisia.

Suurimman osan Suomen vuokra-asunnoista omistavat yksittäiset, yksityiset vuokranantajat. Niiden lisäksi vuokra-asuntomarkkinoilla toimii ammattimaisia vuokra-asunto-omistajia, asuntosijoittajia, asuntorahastoja ja kunnallisia vuokratyhtiöitä. Vaikka VVO on Suomen

suuri vuokratyhtiö, on sillä ”vain” 4 prosenttia (32 500 kpl) Suomen vuokra-asunnoista.

On selvää, että 4–5 prosentin siivulla VVO tai ammattiliitot eivät määrää suomalaista vuokratasoa. Varsinkin pääkaupunkiseudun korkeat vuokrat johtuvat siitä, että asuntoja on liian vähän. Tästä kantavat päävastuun pääkaupunkiseudun kuntapoliitikot, jotka eivät kaavoita ja myy tontteja vuokra-asuntorakentamiseen. Sekä ammattiliitot että VVO ovat yrittäneet poistaa tätä asuntopulaa rakentamalla tai rakennuttamalla lisää asuntoja. Ainakaan vielä Helsinki, Espoo tai Kirkkonummi eivät ole suostuneet kaavoittamaan riittävästi tontteja vuokratyhtiöille, koska niihin sijoittuisi ”köyhiä”.

Näköharha paljastuu

Sen lisäksi meillä on Suomessa omistusasumiseen sisältyvä näkö-

harha, joka on alkanut vähitellen paljastua katkeralla tavalla. Usein vuokralla asuja vertaa asumisen hintaa omistusasunnon vastikkeeseen ja toteaa, että huh, kallista on. Harha on siinä, että suomalaisissa asuntoyhtiöissä ei ole läheskään aina uskallettu periä riittävän suurta vastiketta, jolla voitaisiin rahoittaa remontteja ja korjauksia. Nyt eläkeläiset joutuvat ottamaan 50 000–60 000 velkaa saadakseen putkiremontin tehtyä. Toinen mokoma on odotettavissa julkisivuremonttiin.

Pian meillä Suomessa on vain yksi suurehko sosiaaliseen asuntojen vuokraamisen erikoistunut toimija. VVO-konserni julkisti vuoden 2015 lopussa keskittyvänsä tulevaisuudessa markkinaehtoiseen toimintaan. Sen mukaisesti se teki yleishyödyllisen Y-säätiön kanssa sopimuksen, jonka mukaan 8 631 ARA-vuokra-asuntoa siirtyi

Omistajat

- Ilmarinen 18 %
- Varma 17 %
- Metalliliitto 9,7 %
- JHL 8,73 %
- Rakennusliitto 8,31 %
- PAM 7,49 %
- Ammattiliitto PRO 7,47 %
- Opetusalan ammattijärjestö OAJ:n 7,46 %
- Teollisuusalojen ammattiliitto TEAM 5,99 %
- Tehy 1,39 %

Y-Asunnoille. Y-säätiö tarjoaa vuokra-asuntoja 53 kaupungissa tai kunnassa ihmisille, joiden on vaikea löytää asuntoa.

Sen perustajana on olleet Helsingin, Espoon, Vantaan, Turun ja Tampereen kaupungit, Suomen Kaupunkiliitto (nyk. Kuntaliitto), Kirkkohallitus, Suomen Punainen Risti, Rakennusteollisuus RT, Rakennusliitto, Alko sekä Suomen Mielenterveysseura.

Julkisuudessa kauppahintaa on pidetty sekä pienenä että suurena. Hintana oli Asumisen kehittämis- ja rahoituskeskuksen (ARA) vahvistama luovutuskorvaus, arviolta 75 miljoonaa euroa. Kyseessä ei siis ollut asuntojen markkinahinta vaan korvaus määräytyi sen mukaan, paljonko VVO oli sijoittanut omaa rahaa näihin asuntoihin. Meillä Suomessa tuetut asunnot rakennetaan pääosin noin 10 prosentin omarahoituksella ja 90 prosentin lainalla.

Työtä 3 500 rakentajalle

VVO-konserni jakoi viime vuodelta 37 miljoonan euron osingot. Tästä

Rakennusliiton osuus oli noin 3 miljoonaa euroa. Ammattiliitolla saa olla lain mukaan sijoituksia, joista se saa tuloja.

Verorahoilla toimiva YLE on kuitenkin nähnyt tuomittavaksi sen, että ammattiliitot saavat voittoa vuokra-asunnoista. Sen lisäksi erityisesti ns. vapaata markkinataloutta kannattavat henkilöt ovat olleet sosiaalisessa mediassa ja lehtien kommenttipalstoilla sitä mieltä, että voiton tekeminen yritystoiminnassa on äärimmäisen tuomittavaa.

Tai se olisi kannatettavaa, jos sen tekisivät amerikkalaisten omistamat eläkerahastot tai kasvottomat sijoitusyhtiöt. Jos suomalainen yritys onnistuu siinä suomalaisilla omistajilla, ollaan toimittajien ajatusmaailman mukaan väärillä urilla.

Kuvitelkaapa joku toinen, samankaltainen yhtiö kuin VVO. Yhtiö, joka olisi suomalaisessa omistuksessa, tuottaisi, sijoittaisi ja työllistäisi. Eivätkö lehdistö ja YLE hihkuisi kilpaa, että lisää tällaisia hyvin hoidettuja yhtiöitä Suomeen?

Viime vuonna VVO sijoitti asuntorakentamiseen 225 miljoonaa euroa.

Näin yhtiö sijoitti rakentamiseen kuusi kertaa enemmän kuin jakoi osinkoina. Jos muutkin suomalaiset yhtiöt tekisivät samalla tavalla, ei meillä puhuttaisi taantumasta vaan meillä sijoitettaisiin rakentamiseen ja tuotannon uudistamiseen 70 miljardia vuodessa. Parhailaankin VVO:lla on rakenteilla 1 189 asuntoa. Vuonna 2015 VVO-konserni teki noin 300 miljoonan euron investointipäätökset uudisrakentamisesta, valmiin asuntokannan ostoista ja korjaustoiminnasta.

Se merkitsee sitä, että VVO:n rakennustahti tuo vuosittain työtä noin 3 500 rakentajalle. Ei aivan mitätön asia sekään. ■

Laki määrää sijoitustuoton

Vuonna 1969 perustettu VVO satsasi alusta alkaen määrätietoisesti asuntotuotantoon. Valtakunnallisen vuokratalo-osuuskunnan perustamisasiakirjan allekirjoittivat SAK ja sen 16 jäsenliittoa sekä E-osuustoiminnan yhteisöistä KK, OTK, Kansa, Elanto, Tampereen Haka ja Helsingin Haka.

VVO toimi osuuskuntana aina 1990-luvulle asti. Sittemmin se yhtiöitettiin ja eläkevakuutusyhtiöt tulivat VVO Oyj:n suurimmiksi omistajiksi.

Osuuskuntamuotoisen VVO:n vaikeina aikoina ammattiliitot kantivat vastuunsa ja pitivät huolta siitä, että firma selvisi tähän päivään. Se vaati aika usein sitä, että lainoja taattiin ja järjesteltiin ammattiliittojen avustuksella.

Se, että silloin sijoitettuja jäsenmaksurahoja palautetaan nyt takaisin, on joidenkin toimittajien mielestä väärin. Muistettakoon kuitenkin, että ammattiliittojen tehtävä on ajaa jäsentensä etuja. Niiden tehtä-

vänä ei ole jakaa rahaa suomalaisille, niin kivaa kuin se olisikin.

VVO:n suurimmat omistajat ovat nyt eläkeyhtiö Ilmarinen (18 %) ja Varma (17 %). Lain mukaan niiden on saatava sijoituksille 3,5 prosentin tuottoa, jotta suomalaisten eläkkeet voidaan maksaa. YLE tai Iltta-Sanomat eivät ole kertaakaan paheksuneet sitä, että Ilmarinen tai Varma saavat rahaa VVO:sta.

VVO ei ole voittoa tavoitteilematon yhdistys tai muu organisaatio. Se on yritys. Sen tavoite on tuottaa voittoa omistajilleen. Näin laki määrää. VVO joutuu ottaman normaalin vuokran asunnoista, jotka eivät ole tuettuja (ARA).

Iltapäivälehtien tai Ylen juttujen perusajatuksen mukaan jossain täytyy olla paljon mätää silloin, kun ammattiliitot ovat mukana suomalaisessa voittoa tuottavassa yrityksessä. Tämän ajatuksen mukaan ammattiliittojen pitäisi olla mukana vain kuralla olevissa yrityksissä, joista ei voisi saada osinkoja. ■

RAKENNUSMITTAUKSEN PERUSKURSSI 12.-14.5.

Kurssilla tutustutaan piirustusten lukutaitoon, vaaitus-, laser- ja takymetrimittaukseen. Kurssi ei vaadi aikaisempaa mittausalan kokemusta.

Koulutuksen hinta:

105 € (sisältää koulutuksen, lounaan ja iltapäiväkahvin).

Majoituksen hinta:

60 € kahdelta yöltä 2 hh:ssa

Ilmoittautuminen:

28.4. mennessä kurssit@kio.fi tai p. 09 276 2778

Lisätietoja koulutuksesta:

Jan Nordström p. 040 504 3061



Kotorannantie 49, 05250 Kiljava
P. 09 276 251, www.kio.fi
kurssit@kio.fi



TÄYTÄTKÖ VUOSIA?

Tue Dinaa ja muita köyhien maiden työntekijöitä. Voit nyt osoittaa merkkipäivänä saamasi lahjoitukset SASKin työn tukemiseen. Taataan yhdessä köyhien maiden työntekijöille turvallisemmat työolot ja elämiseen riittävä palkka.

Perusta oma merkkipäiväkeräyksesi osoitteessa

www.sask.fi/tue





Petri Vilen juoksee kesät talvet. Kylmässäkin tarkenee pinkoa, kunhan juoksee riittävän kovaa.

Niskasta kiinni – ja kunnolla

Petri Vilen muuttui sohvaperunasta himoliikkujaksi.

Johanna Hellsten

Puolitoista vuotta sitten Cave-
rionin alueyksikön pääluottamus-
mies **Petri Vilen** istui Ra-
kennusliiton kurssilla Siikarannas-
sa. Paikalla oli myös miehen vanha
tuttu, **Jekora Vornanen**, joka kertoi
lopettaneensa viinanjuonnin neljä
vuotta sitten. Jotain jäi yöksi kyte-
mään Vilenin päähän.

Aamulla kello yhdeksän mies to-
tesi itselleen, että jos Jekora tuohon
pystyy, niin kyllä hänkin.

– Mietin, miltä tuntuisi välillä
elää terveellisesti ja miten se voisi
vaikuttaa fyysiseen ja henkiseen
kuntoon. Sinä aamuna tein päätök-
sen muuttaa elämäntapani koko-
naan, Vilen kertoo.

Pois jäivät alkoholi ja tupakka.
Liikuntakin palasi elämään pitkän
taun jälkeen.

– Nuorena liikuin paljon. Pelasin
pesäpalloa, sählyä, kaukalopalloa ja
hiihdin. Kun parikymppisenä työ-
elämä imaisi mukaansa, alkoi lii-
kunta pikkuhiljaa jäädä pois, Vilen
sanoo.

Kaikki oli tapahtunut kuin huomaamatta; harrastuksia jäi pois yksi toisensa jälkeen, paino alkoi hiipiä ylöspäin. Alkoholi ja tupakka mais-

tuivat ja kunto alkoi hiljaksen laskea.

– Vuosien varrella vyötä piti pidentää ja ostaa isompia housuja. Vaikka en ole koskaan ollut varsinaisesti lihava, huomasin kyllä turvotuksen levinneen tasaisesti. Kun vertaa nykyiseen, olivat posket pulleet ja kaksoisleukaakin alkoi tulla, Vilen kertoo.

Tupakka, tuo pirulainen

Kun Vileniltä kysyy, kumpi oli vaikeampaa lopettaa, tupakointi vai viinanjuonti, tulee vastaus heti; tupakointi.

– Tupakointi oli todella vaikeaa lopettaa. Olen joskus nuorempana kokeillut nikotiininkorvaustuotteita mutta ne eivät toimineet. Ainoa tapa on se, että on todellinen tahto lopettaa, Vilen toteaa.

Noh, nuuskakin auttoi vähän.

Alkoholin kohdalla vaikeudet olivat enemmän sosiaalisia.

– Kyllä yhdenlainen sosiaalinen ympäristö vähän poistui sen myötä. Jos menin viettämään jonnekin iltaa kavereiden kanssa, meni minulla suuri osa illasta sen selittämiseen, miksi en ota.

Vilen järjestää edelleen mielellään firman saunailtoja ja osallistuu niihin, mutta spontaanit saunaillat kavereiden kanssa ovat jääneet vähemmälle.

– Liikun niin paljon, että se kyl-

lä paikkaa sosiaalista tyhjiötä hyvin, hän sanoo naurahtaen.

Liian paljon, liian nopeasti

Liikunnan aloittaminen ei ole ihan helppoa pitkän sohvaperunailun päätteeksi. Vilenille se tarkoitti tuskaista ensimmäistä juoksulenkkiä.

– Tein viiden kilometrin lenkin. Oli kauheaa. Sykkeet olivat todella korkealla ja hengästyin hirveästi. Lisäksi aloitin juoksun liian nopeasti ja liian kovaa. Jouduin pitämään parin kuukauden kuluttua pitkän tauon, sillä polvet eivät kestäneet tätä aloitustapaa.

Vilen toi siinä vaiheessa mukaan sauvakävelyn ja kevyen kuntosaliharjoittelun.

– Suosittelen sauvakävelyä kaikille. Kun aloittaa liikunnan pitkän tauon jälkeen, pitää aloittaa kevyesti. Juokseminen on todella raskasta ja kuormittavaa liikuntaa. Miehet usein pitävät sauvakävelyä mummojen liikuntana, mutta se on todella tehokasta. Ja voi olla kuningas-olo, kun menee mummoista ohi, Vilen vitsailee.

Vilen Facebookissa 9.11.2015:

Pieni vinkki jos alkaa opettelemaan venyttelyä. Ei kannata asettaa itselle tavoitteeksi spagaattia kahden kuukauden päähän, eikä aloittaa heti neljänä päivänä peräkkäin pitkäkestoisilla venyttelyillä.

Tuskasta on kuitenkin päästy eteenpäin. Nyt peruslenkki sunnuntaina on 30 kilometriä. Se ei edes hengästyttä, voi vaikka puhua puhelimesta samaan aikaan.

– Juoksen noin 80 kilometriä viikossa talvisaikaan. Kesällä kilometrit nousevat noin sataan viikossa. Käyn jonkin verran myös kuntosalilla ja sauvakävelen edelleen säännöllisesti.

Vilen muistuttaa, että juoksuharrastuksessa pitää olla järki päässä ja kunnan varusteet. Siten ei tule vanhempana juoksijoiden tyypillisiä vaivoja.

Ruokapuoli kuntoon

Liikunta yksin ei kevennä vartta kymmenellä kilolla, kuten Vilenille on käynyt. Se vaatii myös ruokavalion järjestämistä.

– Internetistä löytää vaikka mitä tietoa ravinnosta. Ongelma on se, että niitä mielipiteitä on vaikka mitä. Toiset kannattavat virallisia ravintosuosituksia, toiset tuomitsevat ne. Itse syön pääosin ravintosuositusten mukaan, mutta en täysin.

Vilenin tämänhetkinen tilanne on se, että hän joutuu syömään todella paljon, ettei paino laskisi lisää. Juoksukilometrit kuluttavat hurjan määrän energiaa. Yksi 30 kilometrin lenkki voi kuluttaa yli 2 000 kaloria, mikä tarkoittaa koko päivän normaali-
kulutusta.

– Pitäisi siis syödä noin 4 000 kaloria sellaisena päivänä. Saa käytännössä syödä parin tunnin välein. Toki se olisi helppo kuitata neljällä viinierillä, mutta jos ravintonsa ottaa kunnan ruuasta, saa syödä paljon, Vilen sanoo.

Vilen Facebookissa 2.10.2015:

Tässä lasken päiväkirjasta viime kuukauden juoksuja, 151,7 km ja sen aikana polarin mukaan poltettu 74 711 kcal. Pakko todeta että painonhallinnassa syöminen ja mitä siihen suuhun laittaa näyttelee HUOMATTAVASTI suurempaa osaa kuin liikkuminen. Mulla on paino pysynyt nyt samana, vaikka kaloreita poltetu nuinkin huikea määrä ylimääräistä. Jos perus tunnin lenkillä palaa 700–800kcal niin ei se ole kuin pari viinieriä päivässä kahvin kanssa.

Aikaisemmin mieheltä jäi usein aamupala syömättä. Lounaalla sitten mätettiin hirveä määrä perunaa eli hiilihydraatteja. Sitten olikin kanttuvei muutaman tunnin, kunnes oli taas nälkä. Ja lisää hiilihydraatteja ja sokeria.

Kotona syödyn raskaan päivällisen jälkeen oli helppo jäädä sohvalle makaamaan.

– Kun ihmiset alkavat laihtuttaa, he tekevät usein sen virheen, että jättävät syömättä. Se ei kannata. Aineenvaihdunta vain hidastuu. Tärkeintä on syödä säännöllisesti.

Tämä vuoden alusta Vilen jätti sokerin kokonaan pois ruokavaliostaan.

– Testaan nyt, miltä tuntuu jättää lisätyt sokerit pois. Sokerista on todella vaikeaa päästä eroon. Se on addiktoiva aine ja sitä lisätään joka paikkaan. Esimerkiksi jossain fitness-muoroissa sitä on ihan älyttömiä määriä ja kuitenkin niitä myydään mielikuvilla terveellisyydestä, Vilen ihmettelee.

Sokerin poisjättäminen on siitä hassu juttu, että kaikki alkaa maistua makeammalta kuin aiemmin.

– Esimerkiksi joku viinirypäle maistuu nyt suussani äklömakealta.

Petri Facebookissa: 18.7.2015

Tänään tehdään isoja päätöksiä elämässä. Riittääkö tälle päivälle yksi Ben&Jerry -purkki herkutteluun vai pitääkö ostaa kaksi. Eli 1 500 kcal vai 3 000 kcal. :)

Petri Vilenin päivä

Miten sitten terveystoimilijan normaali päivä menee?

Vilen herää joka aamu viiden ja kuuden välillä. Kotona maistuu aamupalaksi kahvi, kaurapuuro, rahka, kananmuna ja joskus tuoremehu tai sitruunavesi. Niillä energioilla on hyvä lähteä viemään poikaa päiväkotiin ja itseään töihin.

Töissä yhdeksän kahvitauolla syödään taas. Banaania tai omenaa, leipää tai rahkaa.

– Lounaalla syön työmaaruoka-

lassa ihan normaalia ruokaa; paljon vihanneksia, vähän reilummin proteiinia kuin hiilihydraatteja arkena, Vilen sanoo.

Kello kahden kahveilla maistuu taas banaani tai rahka.

– Kun syö säännöllisesti, eikä puputa sokeria, pysyy verensokeri tasaisena ja jaksaa sekä fyysisesti että henkisesti paljon paremmin.

Vilen tulee kotiin neljän aikaan. Tuolloin syödään päivällinen, joka muistuttaa paljolti lounasta. Vihanneksia tai hedelmiä on joka aterialla.

– On tärkeää, että ei syö itseään tainnoksiin ja käy sohvalle makaamaan päivällisen jälkeen. Silloin pannaankin lenkkarit jalkaan ja lähdetään tunnin lenkille. Kun siinä välissä liikkuu, riittää energiaa koko loppuillaksi.

Seitsemältä Vilen syö taas pienen aterian ja yhdeksältä kutsuu nukkumatti.

– Unen merkitys on valtava. Mitä enemmän ikää tulee, sen tärkeämpää kunnollinen uni on.

Entäpä itsensä hemmottelu?

– En minä tarvitse mitään hemmottelua. Raakasuklaata syön joskus. Siinä ei ole sokeria ja sen voi valmistaa itse.

Pulinat pois

Moni perustelee surkeita elämäntapojaan ajanpuutteella. Sellaisille puheille Vilen tuhahtaa.

– Ei kenenkään tarvitse juosta sataa kilometriä viikossa. Kun vähän liikkuu, se vaikuttaa. Varsinkin vähän vanhemmilla ihmisillä, joilla ei ole enää pieniä lapsia, on joutoaikaa viiden jälkeen illalla vaikka kuinka, Vilen sanoo.

Vilen kertoo itsekin ehtivänsä liikkumaan noin 12 tuntia viikossa ja silti yhdistämään hyvin työn ja perhe-elämän. Vilen toimii myös aktiivisesti Rakennusliitossa: osastossa puheenjohtajana, aluejärjestön hallituksessa, liittovaltuustossa ja sosiaali- ja työsuojeluryhmässä.

– Ei niitä kaikkia uutisia ole pakko katsoa telkkarin äärellä. Ne saa nykyisin nopeasti netistäkin.

Paremmat elämäntavat alkavat näkyä nopeasti vireystilana töissä. Ilmeisesti työkaveritkin ovat sen huomanneet, sillä kahden kesken Vileniltä tullaan kyselemään neuvoja liikkunasta ja ravinnosta.

– Porukassa saatetaan vähän naureskella minun touhuilleni ja Facebookissa kysellään, että pitääkö niitä liikuntajuttuja koko ajan jakaa. Kahden kesken on tullut positiivista palautetta.

Vilen on todellakin jakanut projektistaan tietoa Facebook-kavereilleen.

– Ne, joilla on itsellä vähän samalalaista projektia menossa, peukuttavat ja tykkäävät. Toisia se ärsyttää. ■

Member of
FRISTADS KANSAS GROUP

TYÖ- JA SUOJAVAAKATTEET VAATIVIIN
TEOLLISUUDEN OLOSUHTEISIIN

TURVALLISUUS ON MIELENRAUHAA

Kysy lisää tuotteistamme ja tilaa uusi kuvastomme 2016!

Leijona Group Oy
puh. 020 150 5210
asiakaspalvelu@leijonagroup.com
www.leijonagroup.com

LEIJONA

RAUTAISTA TIETOTAITOA TURVALLISUUDESTA
YKSILÖLLISTÄ PALVELUA JA AITOA LISÄARVOA
SUOMALAISTA LAATUA JA SUORASELKÄISYYTTÄ



Esa Friman on työskennellyt vuosikymmeniä alamiehenä. "Eriväriset vaatteet on hieno muutos parempaan"

Alamies on tärkeä mies

Torninosturikuski ja alamies ovat pari, joka pelaa yhteen. Skanskalla on ymmärretty tämän parin tärkeys koko työmaan turvallisuudessa.

Maija Ulmanen

Viiime vuoden alussa Skanskan työturvallisuusasiantuntija **Harri Ahonen** teki aloitteen, jossa alamiehille tulisi oranssit suojavaatteet ja kypärä keltaisena sijaan.

– Nosturikuski näkee heti, missä alamies on, eikä hänen tarvitse etsiä pariaan kävelytyylin perusteella, kun keikutaan kuitenkin 75 metrisä, Ahonen toteaa.

Alamiehen rooliin kuuluu oikeaoppisten työtaakkasidontojen tarkistaminen ja parhaimmillaan hän myös jakaa ”vuoronumeroita” nostoihin.

–Merkitty alamies helpottaa myös tavarantoimittajien työtä. He voivat hakea suoraan kuittauksen mieheltä toimitusraporttiin ja saavat tiedon siitä, mihin kuorman voi purkaa. Tämä vaikuttaa välittömästi työmaan turvallisuuteen, rakennusmiehenä työuransa tehnyt Ahonen täsmentää.

Puhalletaan yhteen hiileen

Hyvien perusteluiden jälkeen Skanskalla tehtiin päätös hankkia kaikille alamiehille tarvittavat suojavarukset.

– Ennen kaikkea mieltä lämmitää se, että alamiesten status ja ammattiyhteisyys on noussut uudelle ta-



Työturvallisuusasiantuntija Harri Ahonen on iloinen alamiesten arvostuksen noususta.

Työmailta on jäänyt jo aikoja sitten pois ”eihän se mulle kuulu” -asenne

solle muutoksien myötä, turvallisuusasiantuntija toteaa.

Myös Skanskalla torninosturikuskina toimiva **Eero Hinkula** on Ahosen kanssa samoilla raiteilla uudistuksen tarpeellisuudesta.

– Nykyisellä työmaalla on ollut pari viikkoa käytössä uudet väritykset. Meidän kuljettajien näkökulmasta alamiehen tunnistamisesta on tullut uudistuksen myötä helpompaa. Uusi väristys auttaa myös satunnaisia tuuraajia tunnistamaan alamiehen, varsinkin, jos ei vielä kävely- tai seisontatyylisiä toista tunnista, Hinkula kertoo.

Hinkulan mielestä alamiesten ja torninosturikusien yhteistyö on pitkälti toisten toimintatapojen oppimista ja sitä kautta yhteisen sävelen löytämistä.

– Meillä on firmassa hyviä alamiehiä. Torninosturikusien ja alamiesten yhteistyö on pitkälti kiinni toisten toimintatapojen oppimisesta ja sitä kautta yhteisen sävelen löytämisestä. Joskus olen miettinyt, pitäisikö luoda selkeä ohjeistus tiettyihin työvaiheisiin, mutta olen tullut siihen lopputulokseen, ettei sitä pidä sotkea turhan jäykillä säännöillä. Työt voidaan tehdä turvallisesti ja tehokkaasti, jos alusta asti pidetään kiinni hyvästä asenteesta, Hinkula muistuttaa.

Toinen merkittävä työturvallisuutta parantava tekijä useamman nosturin työmailla on, että kuskeilla on toistensa koppeihin suora, yksityinen radiopuhelinyhteys. Tällä pystytään estämään mahdolliset

vaaranpaikat siinä kohtaa, kun toisen nosturin olemassaolo on päässyt unohtumaan.

– Kuulin, että tällainen läheltä piti -tilanne oli sattunut eräällä kilpailijan työmaalla. Nosturikuski oli unohtanut vieressä olevan nosturin ja täryttänyt suoraa runkoon. Tilanne on hyvin inhimillinen ja siksi suora puhelinyhteys nosturikoppien välillä on ensisijaisen tärkeää tulevaisuudessa, Hintikka sanoo.

Skanskan työmailla kaikki osallistuvat perehtynyt nostaja -koulutuksiin, mestareita myöten. Yhteisissä koulutuksissa katsotaan, kuinka korkealle kuukulkijan kanssa mennään ja käydään läpi alamiesrasti, jossa paneudutaan taakkojen sidontaan.

–Tämä antaa perspektiiviä siihen, mitkä asiat ovat mahdollisia työturvallisuuden näkökulmasta. Kaikilla kuuluu olla perusasiat hanskassa. Muistan eräänkin koulutuksen, jossa pari mestaria lähti nousemaan kuukulkijan kanssa. He eivät päässeet montaakaan metriä ylöspäin, kun jo kuului ”laskekaa alas, en pysty tähän”, entinen elementti-amentaja Ahonen tarinoi.

Tieturvakortti pitäisi Ahosen ja Hinkulan mukaan olla kaikilla alamiehillä. Liikenteen seisauttaminen, kuorma-autojen saatto ja muu liikenteeseen liittyvä turvallisuus ovat alamiehille jokapäiväistä työtä. Tästä johtuen kaikki Skanskan työmaan alamiehet ja työnjohto menevät tieturvallisuuskorttikoulutukseen.

–Tällä hetkellä rakennamme paljon kaupunkialueella ja tämä tuo huomattavan turvallisuusrisikin niin rakentajille kuin tavallisille kaduntalajille. Kun liikennettä ohjaa ja saattaa ammattilainen, pystymme minimoimaan riskit mahdollisimman hyvin, Ahonen toteaa.

Miksi aina on niin kiire?

Skanskan työsuojeluasiantuntijakaan ei voi olla myöntämättä, että yksi suurimpia työturvallisuusriskejä työmailla on kiire. Jos tempoa voisi edes hieman höllätä, jäisi monta turhaa läheltä piti -tilannetta syntymättä.

– Uskon vahvasti siihen, että jos työmailla ei olisi niin tiukat aikataulut, kiinnittäisivät rakentajat enemmän huomiota työturvallisuuteen ja välineistöön. Muistan omaltakin rakentaja-ajaltani, että monesti piti tehdä jotain äkkiä, koska muut odottivat. Silloin jää helposti valjaat nurkkaan. Neuvonkin rakentajia laittamaan omat henkilökohtaiset valjaat jo aamulla päälle, jotta sitten kun se kiire iskee, ei tarvitse kuin kytkeä ne kiinni.

Ahosen mukaan vallitseva asenne työmailla on muuttunut huomattavasti vuosien varrella. Tärkein muutos on ennen kaikkea tapahtunut siinä, että ei kävellä enää ohi, vaan kaveri puuttuu toisen työturvallisuuspuutteisiin sen huomattessaan.

– Olen tyytyväinen, että työmailta on jäänyt jo aikoja sitten pois ”eihän se mulle kuulu” -asenne. Nykyään asentajat sanovat työjohtolle, jos jotakin asiaa ei voi tehdä tietyllä lailla. Jokaisella on ammattitaito ja he haluavat tehdä työnsä laadukkaasti. Alamme on ihan tarpeeksi ryvetetty huonosti tehdyissä kouluissa ja päiväkodeissa. Ammattitaitoa meiltä kyllä löytyy. Eri asia on se, kuinka taito valjastetaan ja kuinka tuemme toinen toisiamme, 20 vuotta Skanskalla työskennellyt Ahonen kertoo ja jatkaa.

– Avoimuus on a ja o tulevaisuuden työturvallisuudessa. Läheltä piti -tilanteista pitää pystyä puhumaan. Tällä tavalla voimme estää, ettei vastaavanlaista tilannetta syntyisi uudestaan. Kaikista tärkeintä on kuitenkin se, että pääsisimme turvallisesti illaksi kotiin. ■

”Alamiesten koulutukseen on panostettava”

Aluehallintoviraston ylitarkastaja **Jari Nykäsen** mielestä alamiestyöskentelyssä on parantamisen varaa.

– Tokihan on työmaita, joissa asiat on hoidettu mallikkaasti, mutta paljon on vielä parannettavaa. Erityisesti pitäisi petrata alamiesten perehdyttämisessä ja kouluttamisessa.

Nykäsen mukaan koulutus, niin alamiehilla kuin kuorma-autokuskeilla, ei ole riittävällä tasolla. Oman vaikeutensa luo myös kielitaidon puute ulkomaalaisten ja suomalaisten rakentajien välillä. Ylitarkastaja antaa kuitenkin kiitosta siitä, että alamiesten vaatetukseen on tullut viime aikoina uutta väriä.

– Väreillä erottuminen on erittäin suotava muutos. Toivoisin, että kaikilla työmailla otettaisiin käyttöön uudet värit. Tämä auttaa kaikkia tietämään, kuka on alamies.

Tarkastaja pyytää kiinnittämään huomiota oikeiden käsimerkkien käyttöön ja taakkojen sidonnan oikeasuoruteen. Pienillä huomioilla pystytään välttämään vakavat vahingot.

– Torninosturikuskeja helpottaisi myös kulkuteiden merkitseminen värikkäillä matoilla. Näin ollen kuskit tietäisivät, ettei kuormaa tule laskea tälle alueelle. Erityistä varovaisuutta vaaditaan, kun puretaan kuormia autoista. Liian usein tulee nähtyä kuormanpurkuja, joissa ei ole minkäänlaisia putoamissuojia, vaikka työskennellään yleensä monien metrien korkeudessa, Nykänen kiteyttää.



Rakennusliiton metsästysammuntakisat Nokiaalla 11.6.2016 klo 8.30

Rakennusliitto järjestää metsästysammuntakilpailut kesäpäivien yhteydessä. *Kisajärjestelyistä vastaa Nokian Seudun Ampujat.*

Lajit:

Metsästysshaulikko, -hirvi, -trap, -luodikko.

Sarjat:

alle 18 v, naiset, miehet alle 50 v, miehet yli 50 v, miehet yli 60 v ja joukkue.

Kilpailupaikka:

Nokian Seudun Ampujien ampumarata, Ruutivuorentie 78, Nokia

Ilmoittautuminen:

kaikkien lajien osalta samalla kertaa 16.5. mennessä ilmoittautumislomakkeella (löytyy kesäpäivien tapahtumasivuilta rakennusliitonkesapaivat.fi) osoitteeseen

Jukka Lindgren, Rakennusliitto, Tampereen aluetoimisto
Sorinkatu 4, 33100 Tampere

tai sähköpostilla jukka.lindgren@rakennusliitto.fi

 **Rakennusliitto**





Markus Wahlman ottaa työmaalta puolisenkymmentä kuvaa päivässä. Tässä syntyy kuvatalenne oven kattorakenteesta.

Kännykkäkamerat räpsyvät työmailla: Hyvin rakentaminen ei riitä, tarvitaan valokuvia todisteeksi

Esa Tuominen

Rakentajalle ei riitä enää naulapussy, maalipensseli tai muurauskauha työkaluiksi. Nyt pitää olla vielä kamerakin!

Yhä useammin työvaiheista otetaan valokuvia. Näin yritykselle jää todiste siitä, että työ on tehty oikein. Kuva myös helpottaa elämää, jos jokin paikka pitää repiä auki: putken paikkaa ei tarvitse arvailla, kun sen kertoo arkistoon talletettu ja asianmukaisella informaatiolla varustettu valokuva.

Ensin alkuun rakennuksilla kuvattiin digikameralla. Nyt ovat matkapuhelimet kehittyneet niin paljon, että niillä saa jo kunnollista jälkeä.

– Otan puolenkymmentä kuvaa päivässä. Joskus enemmänkin. Opimistahan tämä tässä vaiheessa on. Kuvaaminen ei ole vielä selkäytimessä ja joskus se unohtuu. Mutta

koko ajan se tulee tutummaksi, kertoo omasta kuvaamisestaan tamperelaisella omakotityömaalla työskentelevä **Markus Wahlman**.

Aika, paikka, seloste

Kun rakennustyömailla ryhdyttiin tallentamaan työvaiheita valokuviksi, kävi se aluksi hieman kömpelösti. Työnjohtaja otti tavallisella digikameralla kuvat, jotka hän toimitti työn tilaajalle muistitikulla tai sähköpostilla.

Kuvissa ei useinkaan ollut täsmällisiä aika- ja paikkatietoja. Ei kerrottu, mitä työvaihetta on kuvattu. Niinpä kuvat saattoivat mennä sekaisin. Työmaakansion sisältämiä kuvia tutkittaessa ei aina edes tiedetty, mistä työkohteesta kuva oli otettu. Siitä saattoi puuttua päivämäärä. Eikä ollut muutakaan sanallista kuvausta, joka olisi auttanut kuvan tulkitsemisessä.

Nyt tähän ongelmaan on tuonut ratkaisun tamperelaisien nuorten miesten kehittäämä sovellus, joka tekee kuvan tunnistetietojen liittämistä kuvan yhteyteen helppoa.

Sovelluksen on laatinut Tampereen teknillisestä yliopistosta valmistunut **DI Petri Saarinen** ja sen kehitystyötä on johtanut kuusi vuotta sitten Pirkanmaan ammattioppilaitoksesta talonrakentajaksi valmistunut **Taneli Ristmeri**. Sovelluksen markkinoinnista rakennusalan yrityksille vastaa kirvesmies **Lassi Viljanen**.

– Kun olin valmistumisen jälkeä rakennuksilla töissä, jouduin usein ottamaan työvaiheista kuvia, Taneli Ristmeri muistelee.

– Putket ja muut piiloon jäävät laitteet eivät koskaan ole millilleen siinä, missä niiden piirustusten mukaan pitäisi olla. Silloin on kätevää tarkistaa asia valokuvasta. Tai jos ra-

kenteiden päälle on ajettu sata tonnia soraa, olisi hyvä, että maan alle jääneistä rakenteista olisi kuvia myöhempää tarvetta varten.

Ristmeri kertoo tapauksesta, jossa maanrakennusliike oli säästänyt kerrostalotyömaalla jättämällä osan salaojaputkista asentamatta. Kun vesi seisoj jatkuvasti tontilla, joutui urakan tilaaja kaivamaan maan auki huomatakseen puuttuvat rakenteet. Tätä ei olisi voinut tapahtua, jos urakoitsija olisi valokuvannut putki-asennuksen työn tilaajalle.

Buildie

Tampereella kehitetty kuvaamisen sovellus on nimeltään Buildie. Sen avulla kuvaan on helppo merkitä tietoja työkohteesta, työvaiheesta, ajasta ja paikasta. Sen lisäksi kuvatekstiksi voidaan kirjoittaa esimerkiksi ongelmakohtista vapaasti muutakin informaatiota, joka on tar-



DI Petri Saarinen (vas), talonrakentaja Taneli Ristmeri ja kirvesmies Lassi Viljanen ovat miehet Buildien takana. He ovat vakuuttuneita siitä, että työvaiheet kuvaamalla parannetaan rakentamisen laatua.

peen kun kuvia myöhemmin tarkastellaan.

– Paitsi että tämän sovelluksen avulla kuvadokumentaatio on yksinkertaisempaa ja täsmällisempää, voi sillä myös seurata kohteen etenemistä etänä. Eri osapuolet ovat selvillä siitä, missä mennään, vaikka kaikki eivät koko aikaa työmaalla olisikaan, Ristmeri selostaa.

Kun ennen valokuvien tiedot kirjoitettiin ruutuvihkoon, voidaan ne nyt jo kuvaustilanteesta näppäillä kuvan liitetiedoiksi niin, että niitä on helppo tarkastella myöhemmin. Tietojen liittäminen on yksinkertaista, koska sovellus kysyy kuvan ottajalta niitä ja tarjoaa valikoita klikattavaksi. Näin työmaapäiväkirja syntyy ikään kuin automaattisesti. Voi olla, että ”vanhaa kunnon työmaapäiväkirjaa” ei tarvita tulevaisuudessa enää lainkaan, kun kaikki tarvittava informaatio on löydettävissä kuvatiiedoista.

Tarkoitus on, että ennen työmaan käynnistymistä työnjohto laatii listan kuvattavista kohteista ja niistä työvaiheista, joista kuvat pitäisi saada. Työntekijät kuvaavat sitten listan mukaan.

Maaliskuun puolivälissä Buildie oli jo käytössä muutamissa rakennusfirmoissa Tampereen seudulla. Ristmeri laskeskelee, että huhtikuussa käyttäjiä on jo pari-kolmekymmentä.

– Tähtäämme tällä myös rakentamisen laadun parantamiseen. Suomen leveysasteilla kolme neljäsosaa ajasta vietetään rakennusten sisällä, joten ei ole lainkaan yhdentekevää, miten ne on tehty. Kuvadokumentointi auttaa varmistamaan, että työ tehdään laadukkaasti.

Omalla tai firman kännykällä

Pitääkö kirvesmiehen, maalarin tai muurarin käydä valokuvaamisen kurssit pystyäkseen ottamaan kuvia työkohteen etenemisestä?

– Ei pidä. Kyllä näitä pystyy jokainen ottamaan, vakuuttaa Buildien

takana olevista tamperelaisnuorukaisista Taneli Ristmeri.

– Ei nyt aivan vastavaloon kannata ottaa ja muutenkin valaistusta voi hieman katsoa. Mutta nykyajan kännykkäkamerat ovat jo niin tasokkaita, että niillä syntyy tyydyttävää jälkeä amatöörintäkin käsissä.

Muutammat firmat ovat luovuttaneet rakentajien käyttöön firman kännyköitä, mutta yleensä rakentajat kuvaavat omilla matkapuhelimillaan.

– Sen verran olen selvittänyt verroritajalta, että oman kännykän käyttämisestä saa kuukausittain tehdä kymmenen euron työkaluvähennyksen, Ristmeri kertoo.

Tamperelaisen rintamamiestalon laajennus- ja peruskorjausremontissa mukana oleva **Markus Wahlman** tähtää kännykkäkameransa rakenteilla olevaa oven katosta kohti ja – näps – kuva on otettu. Sen jälkeen hän etsii valikosta oikean työkohteen ja -vaiheen ja tallettaa tiedot kuvan yhteyteen.

– Olen kuvannut esimerkiksi pohjatyön vaiheita. Kuvissa näkyy, millaiset pohjatyöt on tehty ja mitä perustusten päälle on rakennettu. Buildie on siitä kätevä, että se kysyy automaattisesti kuvanoton jälkeen tärkeimmät tiedot. Voin lisäksi laatia itsekin kuvan yhteyteen tekstiä.

Wahlmanin työnantaja, Rakennuspalvelu Poti Oy:n johtaja **Antti Poti** kertoo, että työntekijöiden into kuvaamiseen vaihtelee.

– Jotkut kuvaavat vain sen, mikä ehdottomasti täytyy kuvata. Toiset voivat näpsä ylimääräisiäkin ihan vaan kuvaamisen ilosta.

Wahlman sanoo kuvien olevan tarpeen yrittäjän vastuun kannalta: jos tilaajan kanssa tulee epäselvyyttä työsuorituksesta, voi aina vetäistä kuvat esiin. Niistä näkyy, miten työ on tehty.

– Kuvista voi myös tarkistaa asioita jälkeen päin, jos esimerkiksi tulee tarvetta selvittää näkymättömissä olevia rakenteiden osia. ■



Ajoneuvonosturi, jonka nostokyky on 70 tonnia.

Nosturinkuljettajan arki: **Ketterästi korkealle**

Eeva Vänskä

Länsinostot-yrityksen varikko- ja huoltoalue sijaitsee Noormarkussa, Porista hivenen pohjoiseen. Paikalle suunnistamisessa auttaa nosturin kärki, joka pilkottaa metsikön takaa.

Tapaan pihamaalla ajoneuvonosturinkuljettaja **Jari Saavalaisen** sekä yrityksen edustaja **Katja Hautamäen**. Tarkoitus on selvittää, mitä nostotyö vaatii ja millaisia töitä Satakunnassa tällä hetkellä on.

Kone vaihtuu

Saavalainen (53v.) osaa käyttää nostureita joka lähtöön, oli kyseessä sitten pieni 40 tonnin ajoneuvonosturi tai järeä 350 tonnin kone.

– Teen kyllä kaikkea muutakin mitä tarvitaan. Esimerkiksi huoltoja, ja olen myös yrityksen pääluottamusmies.

Saavalainen tuli Länsinostolle 14 vuotta sitten ajamaan 200-tonnista ajoneuvonosturia. Se on edelleen mieluisa peli.

– Työkohteet vaihtelevat paljonkin. Joskus on vietävä tukialustat mukana, jos ollaan pehmeällä maaperällä. Myös vastapainoja käytetään usein. Ristikoida tarvitaan, kun normaalipuomeilla ei yllätä haluttuun korkeuteen.

Yleensä Saavalainen lähtee työmaalle itsekseen, mutta joskus tarvitaan joku kaveriksi. Riippuu kohteesta.

Myönteiset odotukset

Hautamäki työskentelee hallinnossa sekä työsuojelupäällikkönä perheensä yrityksessä. Hän kertoo, että telakka on työllistänyt kausiluontoisesti, mutta sen suhteen tulevaisuus on kysymysmerkki.

– Porissa teimme pitkään kampausta, koko viime vuoden. Se oli sellainen pitempiaikainen työmaa.

Yrityksen asiakaskuntaa ovat julkiset organisaatiot, yksityisyrietykset ja omakotitalorakentajat. Laaja asiakaskunta tuo vakautta. Toiminta-alue on pääosin Satakunnassa ulottuen Porista Raumalle, Uuteenkaupunkiin ja lähikuntiin.

– Tällä hetkellä ollaan positiivisin mielin töiden suhteen. Talvi meni hyvin, töitä riitti. Toivomme myös telakan toiminnan vilkastumista.

Yksi ehdotus Hautamäellä on päällekkäisen työn vähentämiseksi:

– Sääntely, tilastointi- ja dokumenttivaatimukset ovat liiankin ankarat varsinkin pienempien yritysten kannalta. Vaikka meillä olisi omat dokumentit kunnossa, joudumme usein tekemään kaiken uusiksi ja ”sopeutumaan” isojen asiakkaiden

omiin hallintajärjestelmiin. Tässä olisi yhtenäistämisen ja yksinkertaistamisen paikka.

Saavalainen kuvaa työn riittävyttä sillä, että ei itse ole ollut päivääkään lomautettuna saati irtisannottuna urallaan.

– Erikoistuminen kannattaa. Sen lisäksi auttaa, kun tulee erilaisten ihmisten kanssa toimeen. Oma vapaus

siinä mitä tekee, on minulle tärkeää. Olen ollut ulkomaillakin työssä. Teimme Ruotsissa hommia tuulimyllytyömailla.

Tekniikkaa ja asennetta

Ehkä suurin muutos työssä on tapahtunut kalustossa: koneiden äänitaso on hiljaisempi ja ergonomia parempi. Osaa nostureista voidaan käyttää



Ajoneuvonosturinkuljettaja Jari Saavalaisella on 34 vuoden kokemus nostoalalta.

Länsinostot Oy

- perheyrittäjä, joka on toiminut yli 30 vuotta
- tarjoaa nosto-, kuljetus- ja siirtopalveluita
- kaluston nostokyky jopa 350 tonnia
- työntekijöitä 16
- toimii Satakunnassa
- liikevaihto vuonna 2015 oli 2,16 miljoonaa euroa

kauko-ohjaimella, eli koppiin ei mennä välttämättä ollenkaan.

Kuinka paljon automaatio voi vielä lisääntyä, tarvitaanko ihmistä tulevaisuudessa ollenkaan?

– Ihminen on se, joka tekee päätökset mitä nostetaan ja mihin, eli ihmistä edelleen tarvitaan. Jokainen nosto on erilainen. Voi olla, että automaatio lisääntyy vielä jonkun verran, mutta kyllä siinä jossain vaiheessa tulee raja vastaan.

Suunnitelmallisuus on nosturinkuljettajan työssä tärkeää.

– Tässä ei voi fuskata. Pitää olla tarkkana, osata tehdä itsenäistä työtä sekä käyttää maalaisjärkeä.

”Ennen vanhaan” saattoi työmaalla tulla vastaan sinne päin -arvioita kappaleen painosta. Oltiin ”suurpiirteisiä” ja saatettiin varata pienempi nosturi, koska se oli halvempi, vaikka olisi tarvittu järeämpi kone.

– Nykyään ollaan tarkkoja, riskit ovat pienentyneet.

Nosturinkuljettajalta vaaditaan myös joustoa. Kun töitä on, ne tehdään, periaatteessa ollaan ympäri vuorokautisesti käytettävissä.

– Usein on tullut soitto keskellä yötä, ja on lähdetty nostamaan kolariautoa tieltä. Työpäivä päättyy silloin, kun työ on hoidettu. Kellosta riippumatta.

Vastapainoksi Saavalainen on pitänyt talvisin lomaa putkeen, kun on ollut hiljaisempi aika. Varsinkin vielä silloin, kun lapset olivat pieniä.

Koko firma pilvessä

Mikä on nostoissa vaikeinta? Tätä Saavalainen miettii pitkään. Kun hän saa työn, niin hän käy sen tekemässä. Katsoo päältä, ja näkee ensimmäisellä silmäyksellä, miten nosturi tulee sijoittaa. Vaikeinta?

– Ehkä tehdasalueet. Ne ovat usein ahtaita, täyteen rakennettuja, ja silti pitäisi päästä korkealle ja pitkälle omalla koneella.

Kaikista töistä tehdään pystytys-pöytäkirjat, ja myös ”mustan kirjan” pitää olla kunnossa joka kohteesta. Kaikki epäkohdat kirjataan ylös, jos vaikka koneeseen tulee vika. Sellainen voisi olla vaikka tukitassun pettäminen.

Yrityksessä on käytössä uusi toiminnanohjausjärjestelmä. Se on juuri Länsinostoilta räätälöity järjestelmä, jossa hallitaan keskitetysti töitä, asiakasrekisteriä, huoltoja, tuntikirjauksia, koneita ja niin edelleen.

Hautamäki kertoo, että työntekijät voivat täyttää tietoja älypuhelimilla siellä missä ovat. Ajojärjestelyn tiedot ja kaikki tarvittava info on saatavilla mobiilisti pilvipalvelimelta tarvittaessa.

– Ainoastaan työmaatunnit kuitataan vielä paperilla, mutta sitäkin suunnitellaan muutettavaksi sähköiseen muotoon.

Saavalainen tunnustaa, että mielellä tulee itsellä soitettua seuraavasta työstä, sen sijaan, että surffailisi tiedot pilvestä. Sympatiseraan maan pinnalta. ■



Katja Hautamäki Länsinostot-yrityksestä kertoo, että kalustoa uusitaan tasaisesti tarpeen mukaan.



Vappuriennot, Äitienpäivälounaat ja Juhannuspaketit varataan NYT!

Äitienpäivälounas
SU 8.5. klo 11.30-16.00
Hinta 34 € / hlö
varaa pöytäsi ajoissa!

Juhannuspäivänä tanssitaan
Eino Grönin ja
Valkeakosken pavarotin
Jake Niskan tahdissa



LOMAILE PERHEEN KANSSA

Varaa pian ja tule kesällä lomalle täyden palvelun Hotelli Nuuksioon!

Meillä onnistuu myös niin syntymäpäivät kuin osastokokouksetkin

Kaikki hotellin tapahtumat:
www.hotellinuuksio.fi ja fb:ssä



Tervetuloa Hotelli Nuuksion rauhaan!

HOTELLI NUUKSIO
NARUPOORTINTIE 68, 02860 ESPOO | puh.09 867 971
MYynti@HOTELLINUUKSIO.FI | WWW.HOTELLINUUKSIO.FI

LASKUTA TYÖSI VIHDOINKIN HELPOSTI!

- + KAIKKI LÄHETETYT LASKUT YHDESSÄ PAIKASSA
- + KAIKKI PALKKAKUITIT SAMASSA PAIKASSA
- + EI TARVITSE HUOLEHTIA PAPERITÖISTÄ
- + MAHDOLLISUUS PIKAPALKKAAN
- + VOIT TEHDÄ OMIA PROJEKTEJA JA URAKOITA
- + TYÖLLISTÄ MUITA PROJEKTEILLASI



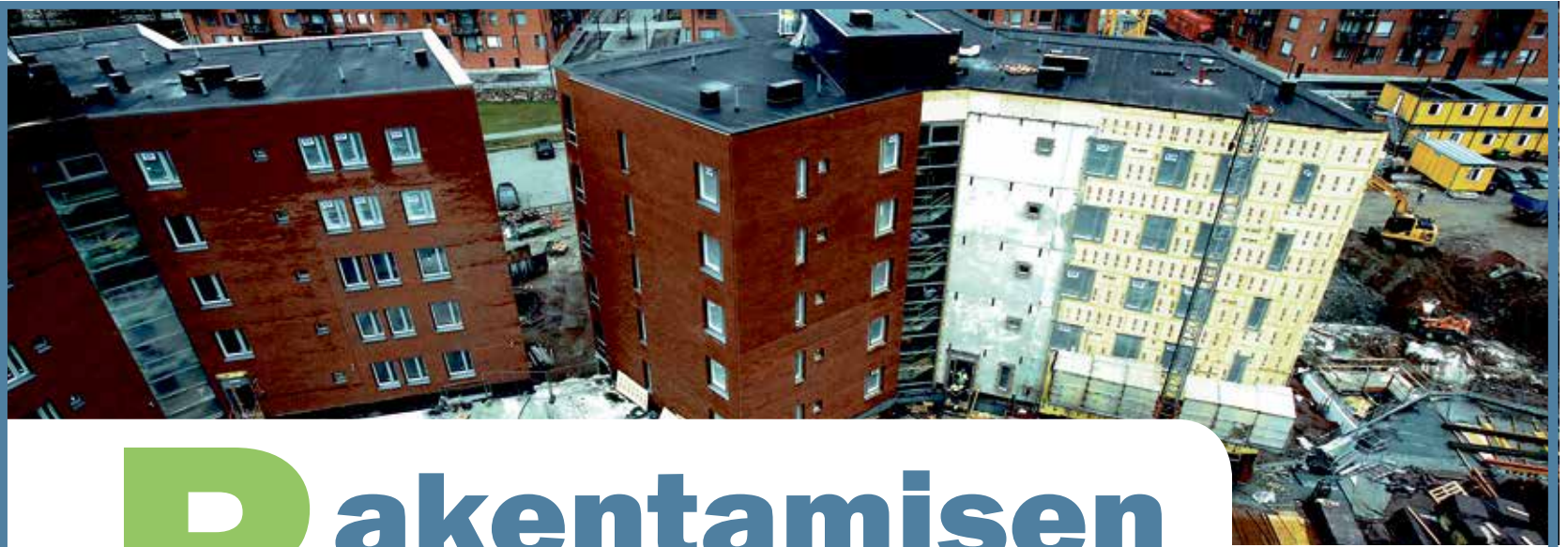
Valttikortit
Tilaajavastuu

Tienaa
enemmän
tekemällä
toimeksianto-
sopimuksia
töistäsi!

FREE-LASKUTUS ON KOTIMAINEN JA HELPPOKÄYTTÖINEN LASKUTUSPALVELU, JOKA SOVELTUU HYVIN RAKENNUSALAN AMMATTILAISILLE.

LUE LISÄÄ JA REKISTERÖIDY OSOITTEESSA
WWW.FREELASKUTUS.FI
INFO@FREELASKUTUS.FI

FREE
LASKUTUS.FI



Rakentamisen laatuteko 2016

Kenelle rakentamisen hyvä laatu on kunnia-asia?

Kenen asenteesta ja ammattitaidosta kannattaa ottaa oppia?

Kuka ansaitsee näkyvän tunnustuksen laadukkaasta työstään?

Kehu kaveriasi tai ilmoita itsesi Rakentamisen laatuteko 2016–kilpailuun.

Kilpailu on tarkoitettu rakennustyömailla tai rakennustuotteita valmistavissa tehtaissa toimiville työntekijöille, työryhmille, työnjohtajille, projektipäälliköille tai valvojille. Heidän laatutekonsa voivat liittyä mm. menetelmiin, työtapoihin, oivalluksiin, yhteistyökykyyn, asenteisiin ja ammattitaitoon.

Ilmoittautumisen tulee tapahtua 31.5.2016 mennessä kilpailusivustolla osoitteessa www.rakennusteollisuus.fi/laatuteko. Ilmoittautumisen yhteydessä esitetään vapaamuotoinen kuvaus laatuteosta ja sen tekijästä tai tekijöistä sekä lyhyt perustelu.

Kilpailuraati valitsee ehdotusten joukosta kuusi (6) laatutekoa ja niiden tekijää kilpailun finaaliin. Kaikista tehdään esittelyartikkelit ja -videot, jotka julkaistaan kilpailun järjestäjien tiedotuskanavissa syys-lokakuussa 2016.

Kilpailun voittajan valitsee finalistien joukosta maatalous- ja ympäristöministeri Kimmo Tiilikainen.

Rakentamisen laatuteko 2016 –kilpailun voittaja julkaistaan ja palkitaan torstaina 13.10.2016 FinnBuild-messuilla Helsingin Messukeskuksessa. Messuilla esitellään kaikki finalistit.

Lisätietoja: laatuteko@rakennusteollisuus.fi

Lakinaiset vastaavat

Rakennusliiton lakinaiset pureutuvat tällä palstalla jäsen-temme visaisiin kysymyksiin joka toisessa Rakentajassa. Seuraavan kerran palsta ilmestyy kesäkuun lehdessä.

Olen sairauslomalla ja työnantaja on nyt lomauttamassa minua, voiko näin toimia? Työkaverini sai lomautusilmoituksen, mutta sairastui ennen lomautuksen alkamista, mikä on tilanne hänen kohdallaan?

Molempia tilanteita koskee aikaprioriteettiperiaate, jonka mukaan työntekijän asema määräytyy sen mukaan, mikä poissaoloperuste on syntynyt ensin. Poissaoloperustetta arvioitaessa ratkaisevaa on lomautusilmoituksen antamishetki.

Sairauslomalla olevalle työntekijälle voidaan antaa lomautusilmoitus lomautusta koskevien edellytysten täyttyessä, kunhan työnantaja ei valitse työntekijää lomautettavaksi tämän sairauden vuoksi eli syrjivästi. Aikaprioriteettiperiaatteesta johtuen lomautus ei kuitenkaan voi alkaa ennen sairausloman päättymistä. Jos työntekijän sairausloma jatkettaisiin keskeytyksellä uudella lääkärintodistuksella saman sairauden vuoksi, lomautus alkaa vasta uuden sairauslomajakson päätyttyä. Työnantajalla on palkanmaksuvelvollisuus sairauslomalta työehtosopimuksen sairausajan palkkaa koskevien määräysten mukaisesti lomautusilmoituksessa mainitusta lomautuksen alkamisajankohdasta riippumatta.

Työnantajan on annettava sairauslomalla olevalle työntekijälle lomautusilmoitus noudattaen 14 päivän tai työehtosopimuksen mukaista, lyhyempää lomautusilmoitusaikaa. Jos työnantaja lähettää lomautusilmoituksen kirjeitse tai sähköi-

sesti, lomautusilmoitusaika alkaa kuluu vasta siitä päivästä, kun työntekijä saa tiedon lomautusilmoituksesta. Työnantajan velvollisuus on näyttää tiedoksisaamishetki toteen.

Työkaverin tapauksessa lomautus alkaa sairauslomasta huolimatta lomautusilmoituksen mukaisesti, koska lomautusilmoitus on ehditty antaa ennen sairausloman alkamista. Työnantajan velvollisuus maksaa sairausajan palkkaa päättyy lomautuksen alkaessa, vaikka sairausloma muutoin jatkuisi pidempään. Jos lomautus päättyy ennen sairausloman päättymistä, työntekijä on lomautuksen päättymisen jälkeen sairauslomalla sen loppumiseen asti. Tällöin on syytä varmistua, että työnantajalle on toimitettu lääkärintodistus sairausloman kestosta.

En ole saanut työtodistusta entiseltä työnantajaltani. Onko minulla oikeus saada työtodistus?

Työntekijällä on työsuhteen päättyessä oikeus saada pyynnöstä työtodistus. Työnantajalla ei ole oma-aloitteista velvollisuutta sen antamiseen. Työtodistusta tulee pyytää 10 vuoden kuluessa työsuhteen päättymisestä.

Työtodistukseen tulee merkitä työsuhteen kokonaiskesto ja työtehtävät. Pyyntöä siihen merkitään työsuhteen päättymisen syy ja arviolauselma tai vain toinen näistä. Työsuhteen päättymisen syy on kerrottava siten, ettei se sisällä arviota

työntekijästä. Arviolauselmalla tarkoitetaan arvioita työntekijän työtaidosta ja käytöksestä. Arviolauselman sisältävä työtodistus on pyydettävä 5 vuoden kuluessa työsuhteen päättymisestä.

Työnhakijan oikeus työttömyysturvaan edellyttää yleensä, että työtodistuksesta ilmenee työsuhteen päättymisen syy ja kenen toimesta työsuhte on päätynyt.

Mikäli työtodistukseen on kirjoitettu virheellisiä tai lainvastaisia tietoja tai työsuhteen päättymisen syy tai arviolauselma ilman pyyntöä, työntekijälle tulee antaa korjattu työtodistus. Jos arvio työtaidosta ja käytöksestä on pyydetty, oikeutta saada toisensisältöistä työtodistusta ei ole, vaikka arvio olisi työntekijän mielestään väärä. Myöskään oikeutta saada uusi työtodistus ilman arviointia ei ole, jos työntekijä on tyytymätön annettuun arviointiin.

Suppean työtodistuksen saanut työntekijä voi 5 vuoden sisällä pyytää laajaa työtodistusta. Työnantajalla on velvollisuus antaa uusi työtodistus turmeltuneen tai kadonneen tilalle 10 vuoden kuluessa työsuhteen päättymisestä, mikäli siitä ei aiheudu kohtuutonta haittaa. Jos työnantajalla on vanhasta työtodistuksesta jäljennös, oikeutta kieltäytyä antamasta todistusta ei ole.

Mikäli työnantaja ei pyynnöstä huolimatta toimita sinulle työtodistusta, AVI:n työsuojelutarkastaja voi antaa työnantajalle kehotuksen antaa työtodistus. Kehotusta voidaan tehostaa uhkasakolla. Työtodistuksen antamatta jättäminen on työsuojelulakirikkomuksena sakolla rangaistava teko. ■

Ammattilaiselle

PRO CENTER

K-rauta Pro Center

Ammattilaisille enemmän aikaa työntekoon.

Ainoastaan ammattiasiakkaille suunnattuja Pro Center -osastoja on jo lukuisissa K-raudoissa ja Pro Centereitä avataan jatkuvasti lisää. Ammattiasiakkaat saavat loistavaa palvelua myös K-raudoissa, joissa ei vielä ole omaa Pro Center -osastoa.

Helppo ja nopea asiointi, oikeat tuotteet, valikoimat ja palvelut ammattilaiselle.

Myyntipalvelu

Vastaus tarjouspyyntöön 24 tunnin sisällä.

Ennakkokeräily

Tilaus kerättynä kolmessa tunnissa (ma-pe, kaupan aukioloaikana). Tilaus klo 16 mennessä, kerättynä seuraavana aamuna klo 7 (ma-pe).

Toimitus

Tilaus klo 16 mennessä, toimitus seuraavana päivänä.



KEVÄT KAU-NEIMMILLAAN! SIIRYTAÄNPÄ KESÄAIKAAN!

TALVIAIKAAN SITTEN TAAS 30. 10.

USA:ta, LÄHI-ITÄÄ, AR-KISSA, ON NE VAAJ HIEHOJA TALOJA!, CUR-TIS, VANHA AUTO, CHRISTIEN KAIMAT, NUH-TELUA, RAU-HALA STAL-LEZ, NIGE-RIASSA 2017, MATA-DORIN SANA HAUIS, SAKIN POMO YHDIS-TYKSILTÄ, VIRTAA-VIA RUOTS-YRITYS, LÄÄKE-FIRMA, AASIAN VALTIO, JALO-KAASU, SE-KOIT-TAA, AFRI-KAN MAA, NAI-MATON, AGAA-VESTA, AMPU-MISTA, TYPEKÄS, -PÄH-KINÄ, JAKAA RAHAA, TOISIN SANDEN, LIKI OULUA RIKOS, HALOD HELSIN-GISSÄ, LIITTO, ALIPAI-NEITA, AISTI-TAAN, JUUS-TOA, KATAJA-KOSKI, RA, OSTIN! NÄMÄ! AJAN MYÖTÄ TULEVIA

www.sanaris.fi / laadinta Erkki Vuokila, ulkoasu P.A.Manninen

	2		3		7
3	4			2	9
		4	1		
1	9	2	6	5	4
2	3	5	8	1	6
		3	4		
5	1			9	3
	3		5		4

		2			9
	5	4		3	1
3			5		
	7		9		2
	5			6	
	3		1		8
		6			8
5	8		3		1
	1			9	

		6	3		
		2		8	7
	9	7			9
		4	5		6
6	2				
				5	4
2	7		3		
		9	1		

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24
---	---	---	---	---	---	---	---	---	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----

8 18 19 24 5 15 18 8 12 4 8 18 4 24 14

17 2 18 4 10 17 24 4 24 14 12 23 12

10 12 2 24 12 13 4 18 15 14 14 12 23 13 4 18

22 7 13 4 23 3 15 1 17 24 21 15 3

1 12 8 4 18 2 14 20 2 1 18 20 12 1 1 15

2 18 4 17 23 17 12 7 4 14 4 20 21

3 4 2 13 4 24 22 4 13 17 12 12 24 13 4 1 12

4 20 24 20 12 18 7 17 17 23 2 4 4

4 20 20 17 20 4 14 12 24 22 6 4 15 23 4 18

7 4 13 13 17 14 17 4 14 4 13 2 1 4 18 18

23 9 8 18 15 2 3 3 2 14 17 15 18 12 5 2 24

8 15 15 24 2 2 7 3 2 20 15 24 12 11 11 19 18 2

20 14 6 4 24 4 18 2 23 18 18 11 19 19 24 4 17 23

13 4 3 14 4 22 4 9 4 1 2 6 15 4 18 17 16

3 2 4 1 4 14 9 9 1 2 1 15 14 23 2 24 24 16 14

20 2 1 1 15 18 14 21 20 2 14 4 1 2 17 17 1 23

22 16 20 12 14 2 2 10 2 14 18 7 9 18 16 22 21 9 23

5 4 1 14 14 2 2 14 17 22 13 15 4 11 4 14



Kun Kronlöfiltä kysyy hänen betonitalosuosikkiaan, hän vastaa Kiasma. – Kiasmaa pidän edelleen aika jännänä betoniarkkitehtuurin esimerkkinä. Iso seinä, muottilaudoitukset, portaat, lattiat; tulee sellainen hieno, kivitalon tuntu, Kronlöf sanoo.

Betoni kehittyy

”Betonitohtori” Anna Kronlöf ihastui materiaaliin jo lapsena.

Johanna Hellsten

Tekniikan tohtori, VTT:n tuotepäällikkö **Anna Kronlöf** on se ihminen, jolle soitetaan, kun tarvitaan puhujaa, joka tietää, mitä betonin kehityksessä tapahtuu maailma ja maailmalla.

– Kun oli lapsi, oli kodin takapihalla hyvä saviesiintymä. Siitä oli ihanaa rakennella kaikenlaista. Sen muovailtavuus ja mineraalikiivaaineen tuntu viehätti minua. Pidän kovista ja pysyvistä materiaaleista, Kronlöf kertoo.

Mitä viimeisen vuosikymmenen aikana betonipuolella on tapahtunut?

– Ymmärrys siitä, miten betoni kovettuu, on kasvanut harppauksin. Ymmärretään paremmin, kuinka reaktio lähtee käyntiin ja mistä työstettävyyksiaika johtuu, Kronlöf sanoo.

Tärkeää kehitystä on myös se, ettei betonia mielletä enää ”perusraksi”, vaan sen muunneltavuus osataan hyödyntää.

– Siitä voi tehdä hyvin erilaisia asioita. Betoni lähestyy keraamisia aineita. Sitä voidaan muokata moniin eri suuntiin.

Itsetiivistävä betoni ei lyö läpi

Maailmalla ja omassa maassamme Ahvenanmaalla käytetään yhä enem-

män itsetiivistävää betonia. Se ei ole Suomen mantereella lyönyt itseään läpi. Kun Ahvenanmaalla sitä käytetään noin 80 prosentissa kohteista, on mantereella luku vain muutama prosentti.

– Itsetiivistävä betoni ei vaadi täritystä, joten työmaavaihe on helppompaa. Itsetiivistävän betonin teko vaatii sitten massan valmistajalta paljon enemmän. Työmaavaihe siirtyy tehtaalle.

Miksi itsetiivistävä betoni ei ole yleistynyt Suomessa?

– Se on kulttuurikysymys. Valmisbetonimaailma ei ole hirveästi muuttunut. Se voisi olla alan teollisuudelle mielenkiintoinen mahdollisuus. Valmistajat pystyisivät jo nyt valmistamaan sitä, mutta ostajien pitäisi haluta ostaa. Itsetiivistävä betoni on tavallista betonia kalliimpaa. Ongelmana on osatsoptimointi, kuten rakentamisessa yleensäkin, Kronlöf muistuttaa.

Sementtiä pyritään korvaamaan

Betonintuotannossa kalkkikiven louhinta on ympäristön kannalta hankala asia, sillä se tuottaa hiilidioksidipäästöjä. Siksi sementtiä korvaavia aineita kokeillaan eri puolilla maailmaa.

– Korvaavien aineiden käyttöön-

otto on kuitenkin hidasta. Olisi vain pakko hyväksyä se, että korvaavien tuotteiden käyttö ei vain ole yhtä helppoa, vaan se asettaa vaatimuksia valmistajille. Tarvitaan esimerkiksi enemmän siloja, jos korvaajana käytetään esimerkiksi masuunikuo- naa, Kronlöf sanoo.

Yksi mahdollinen sementin korvaaja on myös metakaoliini, joka on tietynlaista kuumennettua savea.

– Myös normit säätelevät sitä, mikä betonin koostumus on. Tällaisia tuotteita voisi käyttää kohdissa, jotka eivät joudu kovaan kuormitukseen.

Kronlöfin mukaan innovaatiot tapahtuvat rakennusalalla pienin askelin, eikä suuria harppauksia oteta helposti kerralla. Onko jotain sellaista aivan villiä porisemassa, joka voisi muuttaa maailmaa nopeastikin?

– Tällä hetkellä VTT:llä tutkitaan itsekorjautuvaa betonia. Betonin sisällä on bakteereja, jotka aktivoituvat, kun betoniin tulee halkeama. Pöpöjen oma suojakuurirakenne alkaa korjata halkeamaa. Tämä työ on kuitenkin vielä aivan alussa, Kronlöf kertoo.

Betonin maine

Ei kulu viikkoakaan, ettei lehdistä saisi lukea homeongelmista erilaisissa betonitaloissa.

– Betonin yhteydessä puhutaan aina kosteudenhallinnasta. Se liittyy

erityisesti näihin uusissa taloissa havaittuihin ongelmiin. Betonin kuivumisen kanssa olisi syytä olla tarkkana, Kronlöf sanoo.

Tilanteet ovat usein niitä, joissa vielä määrän betonin päälle vedetään mattoliimaa ja matto.

– Siitä seuraa katastrofi. Sitten syytetään betonia materiaalina, mutta se on väärin.

Markkinoilta löytyisi tälläkin hetkellä aikataulupaineisiin sopivaa, nopeasti kuivuvaa betonia, mutta sitä ei käytetä.

– Siinä on taas se hintajuttu; osatsoptimoidaan kustannuksissa. Toinen kysymys on siinä, pitääkö betonin päälle aina laittaa jokin matto? Lattianteko voisi mennä eteenpäin. Jätettäisiin betoni pinnoittamatta.

Kronlöf sanoo senkin, että laatu-keskustelussa on erityisen väärin se, että kritiikki kohdistuu juuri tekijöihin.

– Heidät pannaan puun ja kuoren väliin. Ei voi vaatia ihmisiltä vapaaehtoistyötä, että laatu syntyy sillä, että omatunto kolkuttaa. Tällainen ottaa minua aivoon. Vaatimukset laadulle pitäisi kohdistaa ylemmille tasoille projektin hoitoon. Aikataulupaineet kohdistuvat kovimmin viimeistelytyön tekijöihin, vaikka aikatauluongelmat olisivat syntyneet jo montun kaivamisessa. Kuitenkin viimeistelytyön jälki on näkyvintä ja kritiikki kovinta. ■

Kun teet töitä kotitalouksille, kokeile uutta palkkalaskuria!

Tehdystä työstä ei jää epäselvyyttä, kun lähetät palkkalaskelman palkkalaskurin avulla työnantajalle maksettavaksi.

- Mukana ovat myös TESin erät, sekä kulut ja kilometrikorvaukset.
- Palvelu on työntekijälle ilmainen, eikä käyttö velvoita sinua mihinkään.
- Muutaman euron palvelumaksun maksaa työnantaja.





Rantakäärmeiden parittelupallossa naaras on isoin, koiraat yrittävät itse kukin parhaansa mukaan tulla muita halutummaksi.

Kevään kiireet käärmeillä

Antti Koli

Ima lämpenee, maa paljastuu ja käärmeet nousevat näkyville. Ensimmäisinä talvehtimispaikoista ryömivät kyykoiraat, jo ennen kuin kaikki lumi on sulanut. Naaraat ja nuoret tulevat myöhemmin, samoin rantakäärmeet.

Kevään ensimmäinen käärme tai kurki sykehdyttää luonnon ystävää. Käärmeelle ajankohta on käytännöllinen kysymys. Liian aikaisin keväällä ei voi nousta maan lämmöstä pois. Jos taas lähtee liian myöhään, niin lajikumppanit ehtivät ensin, esimerkiksi parittelemaan.

Etelässä maaliskuun tai huhtikuun aurinkoisina päivinä ensimmäiset kyyt tulevat maan pinnalle lämmittelemään. Lämpötila on lähellä kymmentä astetta. Iltapäivällä viilenemisen alkaessa ne painuvat takaisin koloonsa. Lunta voi olla, mutta niin vähän, että lämpö tuntuu talvehtimispaikassa. Joskus käärmeen sihinää on kuulunut lumen altakin.

Lapissa kesäkuu ei ole myöhäinen ajankohta. Vaikuttaa siltä, että käärmeillä on sisäinen kello tai ainakin ymmärrys päivän pituuden muutoksista, viivästyneinä keväinä ne nousevat huonommallakin eli pilvi-

sellä säällä. Ilmastonmuutos on varhaistanut heräämisiä.

Koirailta kiire

Osa nousseista kyykoiraista jää talvehtimiskolon yläpuolelle päiväksi, osa siirtyy heti kauemmas lämmitteilypaikkaan vaikka lumella ryömien. Koirailta on kiire keväällä, ne haluavat siittiöt kypsiksi nopeasti ollen heti naaraiden kimpussa niiden tultua parittelunvalmiiksi. Yleensä naarat nousevat kymmenisen päivää koiraiden jälkeen. Parittelut alkavat ilmojen lämmettyä tarpeeksi, noin pari viikkoa naaraiden nousun jälkeen. Nuoret eli ei vielä sukukypsät

tulevat maanpinnalle viimeisenä.

Koiraat elävät keväällä sopuisasti nahanluontiin asti, niitä näkee toisissaan kiinni ja läjissä. Saatuaan uuden, hohtavan sinertävän nahan koiraat ryhtyvät etsimään naaraita eivätkä enää siedä toisiaan, muutuen kilpailijoiksi.

Toisinaan koiraat painivat eli tanssivat keskenään paritteluaikeudesta. Ne kietoutuvat toisiinsa ja yrittävät painaa kilpakosijan maahan. Heikompi lähtee karkuun. Aina taistelua ei tarvita, järjestys selviää muutenkin. Voittaja aloittaa pian naaraan houkuttelemisen parittelemaan.



Musta ja sinertävä kyykoiras mittailevat voimiaan.



Hännät heiluvat kyiden parittelun alkuvaiheessa, naaras ruskea, koiras sinertävänharmaa.



Koiraskyy matkalla päivipaikasta toiseen huhtikuussa.

Parittelu kestää noin tunnin tai kaksi, koiras on piikkisellä helmipeniksellään hyvin kiinnittyneenä naaraan kloaakkiin. Kyyt parittelevat yhden tai muutaman puolison kanssa, ensimmäisenä paritellut koiras hedelmöittää eniten munia. Hedelmöitys tapahtuu vasta noin kuukauden kuluttua parittelusta.

Tähän kyyyn kevät päättyy ja ne siirtyvät kesälaitumille. Koiraat aloittavat saalistamisen, paritelleet naaraat etsivät lämpimän paikan missä niiden sisällä olevat munat kehittyvät turvallisesti.

Rantakäärmeet pallona

Rantakäärmeet ilmestyvät maanpinnalle pari viikkoa kytä myöhemmin. Usein lajit talvehtivat samoissa paikoissa. Lumi ja rantakäärme ovat harvinainen yhdistelmä. Koiraat ja naaraat tulevat lähes samaan aikaan ja parittelevat pian, useimmiten melko lähellä talvehtimispaikkaa.

Vaikka rantakäärmeet heräävät kytä myöhemmin, ne parittelevat aikaisemmin. Kyy on maailman pohjoisin käärmelaji ja sen käyttäytyminen keväällä sopii vaikka Inarin Lapin olosuhteisiin, taaten lisääntymisen onnistumisen myös kylmässä.

Huhtikuussa täällä etelässä näkee ensin koirasrantakäärmeitä ko-

vasti liikkuvaisina. Pian ne pysähtyvät, naaraan löydettyään. Yhden naaran päälle ja ympärille kertyy yleensä puolisen tusinaa, jopa 15 koirasta parittelua yrittämään. Koiraat mittelevät voimiaan häntäpäinillä kammeten toistensa häntiä omillaan. Naaras ja koiraat muodostavat parittelupallon.

Yksi koiras onnistuu, muut lähtevät saman tien uutta kumppania etsimään. Molemmilla lajeilla voimien mittelo on varsin rauhanomaista eikä aiheuta vammoja tai kuolemisia.

Rantakäärmeen munatkin ovat yleensä muutaman koiraan hedelmöittämiä. Isommat ja vahvemmat koiraat hedelmöittävät kummallakin lajilla enemmän, mutta pienemmät onnistuvat myös.

Parittelujen jälkeen rantakäärmeet lähtevät saalistamaan, vaikka sammakoiden kutulammille. Molemmat sukupuolet saalistavat, koiraat kuitenkin aktiivisemmin. Naarat munivat kesä-heinäkuussa ja poikaset kuorittuvat reilun kuukauden kuluttua munimisesta.

Vaskitsat horrostavat itsekseen tai käärmeiden seassa. Ne heräävät viimeisten käärmeiden myötä ja parittelevat kesän alussa. Sisiliskot ovat talven siellä täällä mättäissä, siellä kantojen alla. Ne heräävät vain hieman kytä myöhemmin. Liskoilla kevät on raju. Koiraat taistelevat kovasti toisiaan purren, ne myös nappaavat hampaillaan naaraasta kiinni parittelun yhteydessä. Hännät saattavat irtoilla taisteluissa ja jopa parittelussa.

Kevät on parasta ja helpointa aikaa käärmeiden tarkkailuun. Liikkuvia koiraita seuraamalla voi päästä vaikka paritteluja seuraamaan. Rantakäärmeet parittelevat suunnilleen vappuna etelässä, kyyt viikon tai kaksi myöhemmin, olosuhteista riippuen. Toisissaan kiinni olevia käärmeitä sopii hyvin seurata, kunhan on rauhallinen. Yleensä käärmeet eivät tee mitään, siis vain lämmittelevät, mutta keväällä ne ovat vilkkaampia. ■



Saappaan jälkeen joutunut kyy vaihtaa kulkusuuntaa.



VUOSIEN HIENOSÄÄDÖN TULOS: JALAS® ON NYT TÄYDELLISEN MUSTA.

Jalaksella on sadan vuoden kokemus markkinoiden kehittyneimpien turvajalkineiden valmistamisesta. Jalkineemme laadun tunnusmerkki on nyt musta.

Juoksujalkineen iskunvaimennus. Kiipeilykengän pito. Aktiivisesti käyttömukavuutta parantavat tekniset ominaisuudet. Vuosien hienosäädön tuloksena voimme todeta, että musta turvajalkineemme on nyt täydellinen.



JALAS® 9568
SUOJALUOKKA S3 SRC HRO

JALAS® 9518
SUOJALUOKKA S1P SRC HRO

© ejendals inhouse 2016

EXALTER²

THE NEXT STEP, ALWAYS
BY JALAS®

www.jalas.com | www.youtube.com/jalasfootwear

JALAS® on Ejendals AB:n tuotemerkki. Lisätietoja: info@ejendals.com | www.ejendals.com



Kotiloni on linnani

Kevätaurinko ehtii hädin tuskin sulattaa lumen puutarhoista, kun kotiloetanoiden kavalkadi ilmaantuu jo pihapiiriin väijymään ensimmäisten puutarhaherkkujen itämistä. Moni kammoksuu ahnaita kotiloita. Meksikossa on perhe, joka suhtautuu niihin myötämielisemmin, suorastaan kodikkaasti.

Kukapa ei välillä haluaisi vetäytyä kotinsa rauhaan ja suorastaan käpertyä omiin oloihinsa. Voi kun saisi joskus vain pötkötellä ja downshiftata etanamaisessa rytmissä. On olemassa koti, joka on kuin luotu tähän. The Nautilus House, merikotilotalo, näyttää siltä millä kuulostaa: jättimäisen kotilosimpukan tai -etanan voisi kuvitella vetäytymään pakoon kavalaa maailmaa Nautiluksen suojiin.

Merikotilotalo näyttää taide-teokselta, mutta se suunniteltiin asumista varten. Eräs perhe Meksikos-

sa oli kyllästynyt asumaan perinteisessä talossa – tiedättehän, siinä lattikon mallisessa rakennelmassa, jossa on suoria seiniä, lättänöitä lattioita, tasaisia kattoja ja järkeviä ikkunaratkaisuja – niin, kyllähän me tiedämme, sillä sellaisissa meistä suurin osa asustaa. Mutta tämä meksikolainen perhe halusi tehdä toisin. He halusivat tavallisesta poikkeavaa ja luonnonmukaisempaa, ja kuten sanonta kuuluu: sitä saa mitä tilaa.

Meksikolainen arkkitehti **Javier Senosiain** suunnitteli Nautilus Housen tuolle erilaista asumusta halaja-

valle lapsiperheelle. Senosiainin ei turhaan sanota tunnustautuvan **Frank Lloyd Wrightin** ja **Antoni Gaudin** seuraajaksi: esikuvien orgaaninen lähestymistapa ja materiaalit mosaiikki-iloitteluineen ovat läsnä myös monissa Senosiainin töissä.

Sohvaryhmä pensasviidakossa
Nautilus on jokaisen listatehtaan kauhu ja ovivalmistajan se saa repimään hiukset päästään. Kotilotalossa ei ole suoraa pintaa, ei standardileveyksiä, eikä ovia nimeksikään. Talon koti”ovi” on julkisivun suu-

Irma kiertää

Irma Capiten on toimittaja, jolla on kaksi reipasta, majoja rakentelevaa poikaa ja remontoimista rakastava aviomies. Vapaa-ajalla Irman saattaa tavoittaa hiihtämässä, kahvakuulan varresta, taidenäyttelystä, järvestä tai reissaamasta. Tällä palstalla Irma kiertää ihailemassa ja ihmettelemässä kaiken maailman rakennuksia. Jos sinulla on mielessä rakennus, josta haluaisit lukea lehtijutun, niin vinkkaa osoitteeseen irma@rakennusliitto.fi.

resta, mosaiikkisesta lasiseinästä avautuva aukko. Sisään astuessa tullaan tilaan, jonka orgaaniset, pyörityt ja spiraalimaiset muodot ovat toden totta kuin näkymä kotilon sisältä. Asumuksessa ei ole perinteisiä, rajattuja huoneita, vaan avarasta tilasta toiseen on vapaa kulku ja portaikon spiraalia pitkin ikään kuin ajautuu yläkerran tiloihin.

Satumaista tunnelmaa lisäävät sisätiloissa kasvavat pensaat ja puut sekä sisustukseen istutetut huonekalut: pöydät, sohvot ja sängyt näyttävät kasvavan talosta ja jatkavat kotilomaista muotokieltä. Ulkoseinämästä alkava mosaiikkiteema jatkuu sisällä aina keittiöstä kylppäriin. Ja valkopoljiinista taviskäsiempesualasta tämän talon kylpyhuoneesta on tietysti turha hakea. Allas on kuin Neptunuksen valtakunnasta: vesi valuu valtavasta, helmiäisen sävyisissä kimaltavasta simpukasta ja koko komeutta koristavat lukemattomat siniset lasimosaiikkipalat, kuin vesipisarot.

Miksi asua laatikossa, kun voi asua myös valastalossa, haikodissa tai ameeban sisuksissa? Oikein arvasit, myös muun muassa nuo eläimet ovat inspiroineet Senosiainia rakentamaan taloja. Kun ottaa huomioon, kuinka monia ihmisiä ja taloja maailmassa on, on suorastaan todella hämmästyttävää, kuinka harvat ovat päättäneet asua kotilokodissa.

Kevään merkkejä kuten kotiloita odotellen, aurinkoista huhtikuuta toivottaen, Irma ■

Hidastelun mestareita

nilviäinen: sagriinikotilo, nopeus 47 m/h
kala: kääpiömerihevonen, nopeus 16 m/h
nisäkäs: kolmivarvaslaisiainen, nopeus 100–160 m/h
matelija: aldabranjättiläiskilpikonna, nopeus 270 m/h
lintu: lehtokurppa, nopeus 8 km/h

Nopeuden mestareita

maanisäkäs: gepardi, huippunopeus 120 km/h
lintu: muuttohaukka, huippunopeus 325 km/h
kala: marliini, huippunopeus 130 km/h
käärme: mustamamba, huippunopeus 5,4 m/s

Lähteet: Tieteen Kuvalehti ja Wikipedia

Entä mikä on maailman säästäväisin eläin? säästöpossu



Name-Sawai Ramin silmä sokeutui työtapaturmassa.

< Intian kivilouhoksilla tehdään työtä ilman turvavarusteita.

Kivilouhosten kasvot kaipaavat suojaa

Katri Blomster

Päivä alkoi ihan tavallisesti. Intialainen kolmen lapsen isä **Name-Sawai Ram**, 30, käveli tunnin työmatkan kaivoksille ja aloitti työt yhdeksältä, kuten yleensä. Työpäivä päättyisi kuudelta ja sen hän selviäisi siitä aamupalan voimin: linssiä, roti-leipää sekä vähän kasviksia.

Töissä Ram levitti dynamiittijauhetta kivilohkareen päälle piirretylle viivalle. Tarkoitus oli hakata rautapultit kiveen, jotta jauhe pääsisi kiven sisuksiin ja halkaisisi sen. Ensimmäisestä iskusta jauhetta lensi kuitenkin silmiin, mutta Ram ei siitä huolestunut. Hän pesi silmänsä vedellä ja jatkoi töitä.

Kipu yltyi pikkuhiljaa, ja kolme päivää tapahtuman jälkeen olo kävi niin sietämättömäksi, että hän meni lääkäriin. Hoitomaksujen kattamiseksi perhe myi vaimon koruja.

Lääkäriässä selvisi, ettei silmää enää parane. Ramin silmä oli sokeutunut ja koska kivet jatkuivat, hän ei voinut palata töihin.

Tapaturma tiputti Name-Sawai Ramin työelämästä. Koska työnantaja kieltäytyi korvauksien maksamisesta, Ramin perheen oli elettävä vaimon ja äidin tulojen varassa. Naiset hakkaavat työkseen ylijäämäkiveä pieniksi paloiksi, ja heidän palkkansa on miltei puolet pienempi kuin miesten. Nyt linssit ja kasvikset ovat rahapulan takia jääneet ruokapöydästä.

Työturvallisuus retuperällä

– Kaikilla työntekijöillä tulisi olla silmä- ja kasvusuojaimet mutta monella työpaikalla niitä ei ole ollenkaan, kertoo Jodhpurin kaivosalan ammattiliiton puheenjohtaja **Kaul Ram Bhati**.

– Jos ne olisikin hankittu, työntekijät vierastavat niitä. Ajatellen et-

tä lämpötila saattaa nousta liki 50 asteeseen Rajastanin työmailla, kiusaus vähentää varusteita on suuri.

Kalu Ram Bhati tietää mistä puhuu. Hän aloitti kaivostyöt 15-vuotiaana ja joutui pakenemaan kotoaan sen jälkeen, kun hän oli työnantajan mukaan louhinut kiveä väärin. Mies yritti hyökätä hänen kimppuunsa rautatanko kädessä ja tunkeutui vielä kotiinkin.

– Ongelmista huolimatta moni asia on muuttunut parempaan, Bhati sanoo.

– Vielä 90-luvulla meitä kohdeltiin kuin eläimiä.

Myös Intian lainsäädäntö on parantunut. Nykyään isoja kaivosyhtiöitä sitovat muun muassa työnantajamaksut, joilla katetaan työntekijöiden eläkkeitä ja sosiaaliturvaa. Lisäksi lainsäädäntö rajoittaa lapsityön käyttöä ja velvoittaa lapset koulunpenkille.

Ongelmia on silti monia: lainsäädännön valvonta ja toteutus ontuvat, työturvallisuuskoulutus on olematonta ja lapsityövoiman käyttö edelleen yleistä.

Silikoosi suurin uhka

– Täällä on käärmeitä, kertoo yksi Ambedkar Colonyn asukkaista, kun saavumme pimeään hökkelikylään ja asukkaat kokoontuvat aukiolle vastaanottamaan vieraita.

– Isoja käärmeitä. Välillä ne tulevat sisään asumuksiinkin ja joku saa pureman. Mutta ei niihin ole kukaan kuollut.

Käärmeitä suurempi uhka on pölykeuhkoahauma eli silikoosi, joka on erittäin tyypillinen sairaus kaivostyöntekijöiden ja siksi myös Am-

bedkar Colonyn asukkaiden keskuudessa. Hökkelikylässä asuu lukuisia perheitä, jotka tienaa elantonsa kaivannaisteollisuudesta. Myös lapset saattavat osallistuvat työntekoon louhimalla kiviä, jotka kuljetetaan hökkelikylään aamuin. Pieniä käsiä riittää, sillä perheeseen kuuluu tyypillisesti 6–8 lasta.

– Puutteellinen suojaus altistaa lapsetkin silikoosille, ja seuraukset ovat vakavat, Kaul Ram Bhati kertoo.

– Kampanjoinnin tuloksena valtio on taipunut maksamaan korvauksia sairastuneille työntekijöille sekä kuolemantapauksissa omaisille. Se on hyvä alku. Nyt vain jatketaan vaikutustyötä.

Suomalaisten tuella eteenpäin

SASK ja Rakennusliitto tukevat Rajastanin kaivostyöntekijöiden taistelua paitsi työolojen parantamiseksi myös lapsityön poistamiseksi. Jos aikuiset saavat elämiseen riittävää palkkaa ja pysyvät terveisinä, lapset pääsevät vasaranvarresta koulunpenkille. Kalu Ram Bhati tietää, että tuloksia saadaan aikaan vain jos yhdistetään voimat työntekijöiden, työnantajien, valtion ja järjestöjen kesken.

– Nykyään työnantajat ottavat meidät vakavasti ja teemme jopa yhteistyötä, Bhati lisää. – Tällaista ei ollut ennen.

Myös toisen silmänsä näkökyvyn menettänyt Name-Sawai Ram uskoo muutokseen.

– Maksan edelleen jäsenmaksua vaikka työt loppuivat, Ram sanoo.

– Ajattelen että jos on toivoa, se kannattaa. ■



SASKin ja Rakennusliiton tukevat työtä lapsityön kieltämiseksi.

Aina jollain toisella menee paremmin?

Superrikkaat ja rutiköyhät. Päivi ja Santeri Kannisto Atena 2016

Maija Ulmanen

Yhdysvalloissa asuva ystäväni oli selvittänyt, mistä amerikkalaiset tuntevat Suomen tällä hetkellä. Kenties entisestä Nokiasta tai mobiilipeleistä? E-ei, vaan sukupuolien tasa-arvosta. Yllättävää ja samaan aikaan kovin hämmäntävää. Onko asia tosiaan näin? **Päivi ja Santeri Kanniston** kirja *Superrikkaat ja Rutiköyhät* pureutuu juuri näihin ihmiskunnan ongelmakohtiin – eriarvoisuuteen ja tasa-arvoon. Kirjan punainen lanka on toteamus – aina jollain toisella menee paremmin. Entiset it-miljonäärit, Kannistot, hyppäsivät pois oravapyörästä vuonna 2004 ja lähtivät repureissaamaan ympäri maailmaa.

”Kukaan ei pääse pakoon eriarvoisuutta. Vaikka länsimaisen hyvinvoinnin keskellä kieltäytyisi ajattelemasta Bangladeshin hikipajoja ja niitä satoja miljoonia ihmisiä, jotka elävät parilla eurolla päivässä. Eriarvoisuus luikertelee silti omaan elämään: Mitä puet päällesi? Missä asut? Ajatko autolla, pyörällä, kävelkö? Mitä teet työksesi?”

Kirja on miellyttävää luettavaa. Teksti soljuu eteenpäin kuin norjalaisen puron vesi. Kirja panee ajattelemaan, kuinka hyvin meillä päällisin puolin onkaan asiat. Pystymme halutessamme sulkemaan täysin silmämme eriarvoisuudelta, vaikka se näkyy kaikessa kuluttamisessamme ja siinä, kuinka kohtelemme

muita. Kannistot ovat halunneet kirjoittaa kirjan ennen kaikkea sen takia, että eriarvoisuus herättää suuria tunteita. Se kertoo siitä, kuinka näemme itsemme ja muut. Kuinka muut näkevät meidät. Se takia asia on enemmän kuin ajankohdainen eriarvoistuvassa maailmassamme.

Alle kahdensadan sivun kirjan lukaisee yhden viikonlopun aikana. Pieni uhraus, joka panee ajattelemaan koko elämän ajaksi. Harvoin löytyy kirja, joka ovat samalla matkaopus, mutta myös syvemmän pohdinnan arkku. Kirja opettaa ennen kaikkea sen, että emme saa jämähtää ja tyytyä siihen mitä on, varsinkaan, kun se riittää toisilta. ■



Kiitämme: Kirjoitustyylillä ja hienoista samaistuttavista tarinoista. **Moitimme:** Jäin odottamaan omaa pohdintaa siitä, mitä nämä asiat itselle merkitsevät.

Olavi pistää uusimmalla tanssitaidottomatkin tanssimaan.

Olavi uusivirta: **Olavi.** Johanna Kustannus.

Jyri Vasamaa

Kävin katomassa Love Recordsista kertovaa elokuvaa. Elokuvan tunnussävelmäksi oli laitettu **Olavi Uusivirran** tulkitsema, alun perin **Mikko Alatalon** tutuksi tekemä *Anna mulle lovee*. Olin jo aikaisemminkin huomannut yhtäläisyyttä Olavi Uusivirran ja Mikko Alatalon varhaistuotannon välillä. Esimerkiksi vuoden 1974 Kasetti loppuu, sopisi hyvin mukaan Olavi Uusivirran tuotantoon.

Tämä uusinkin yksinkertaisesti Olaviksi nimetty kokonaisuus alkaa alultaan hyvin varhaisalatalomaisella Toton *Africalla*. Kappaleessa on sovituksellisesti nähty vaivaa. Se ke-



hittyy pikku hiljaa akustisesta alusta salakavalasti lopun ison bändin sointiin. Vierailijana on mukana **Tuomo Prättälä**.

Levyn poppijuhlat alkavat *Syntymäpäivä* kappaleesta. Näennäisen

helposta poppiisistä löytyy paljon hienoja sovituksellisia oivalluksia ja soundimaailma on mukavan selkeä. *Kultaa hiuksissa* jatkaa samoilla linjoilla, ja 1980-luvun alun mieleen tuova piano piristää kivasti kokonaisuutta. Teksti paljastaa kuitenkin, ettei olla 80-luvulla: ”Valokuvia kellarituneita/Ei meistä tuu/Miten nollat ja ykköset haalistuu?”

1980-luvun alun tunnelmissa ollaan vahvasti myös kappaleessa *Toinen*. Bassot jylisevät komeasti, digitaalista kaikua on käytetty kivasti kitaroissa. Simppeli kitaravälisoa on hyvin Curemainen. Radiohitti *Tanssit vaikka et osaa*, jytisee oikein kunnolla. Sanat kertovat musiikin voimasta. Tanssimiseen vastenmieli-

sesti suhtautuva henkilökin saattaa innostua tiettyssä mielentilassa lattialle, kunhan aika ja paikka on oikea. Myös *Kolumbus* on saanut paljon radiosoittoa. Olavin uusimmalla onkin hänen tähänastisen uransa eniten hittipotentialisia kappaleita. Olavi tekee itse esittämänsä kappaleet, ja ne ovat sovituksellisesti ja tuotannollisesti tarpeeksi kunnianhimoisia, että niiden pariin pystyy palaamaan myös myöhemmin. ■

Kiitämme: Olavi osoittaa, että myös poppia voi tehdä kunnianhimoisesti.

Moitimme: Levyistä on tullut yhä pienemmän porukan harrastus.

Pinnan alla

Suomalaisten ammattisukeltajien tarinallinen historiikki Toistasataa vuotta pinnan alla kertoo vaativan ammattiryhmän kehittymisestä ja muutoksesta reilun sadan vuoden aikana.

Maija Ulmanen

Keväällä julkaistu kirja ammattisukeltajista kokoaa suomalaisen työväenliikkeen ja ammattiyhdistyksen historian samoihin kansiin. Suomen Ammattisukeltajat ry, jonka nimi oli alkuvaiheessa Suomen Sukeltajain liitto, aloitti toimintansa aikana, jolloin sukeltajan työ oli hengenvaarallista.

– Tarinallisen historiikin julkaiseminen on ammattiyhdistykseltä merkittävä kulttuuriteko. Yhdistyksen alkuvaiheen tapahtumat ja toi-

minnan kehittyminen yli sadan vuoden aikana ovat kiinnostavaa luettavaa paitsi mukana olleille, niin myös tuleville sukupolville sekä muille sukeltamisesta ja sukeltajan ammatista kiinnostuneille, teoksen kirjoittaja, tietokirjailija **Anne Pentti** sanoo.

Teos ei ole perinteinen historiankirja, vaan se kertoo ihmisten kautta tarinoita fyysisestä ja henkisestä vaativasta työstä. Kirjassa kerrotaan myös sukeltajien sinnikkästä edunvalvonnasta ja ammatin kehittymisestä.

– Vuosikymmenten sitkeä edunvalvonta on tuottanut tulosta: sukeltajien työolosuhteet ja turvallisuus ovat parantuneet merkittäväällä tavalla. Myös sukeltajien palkkakehityksen osalta yhdistyksemme on tehnyt paljon työtä, **Matti Tahko**, Suomen Ammattisukeltajien pitkäaikainen puheenjohtaja kertoo.

Suomen Sukeltajain liitossa oli yhdistystoiminnan alkaessa 19 jäsentä. Parhaimmillaan jäsenmäärä läheni kolmeasataa. Nyt yhdistyksessä on maksavia jäseniä enää alle kymmenen.

– Yhdistyksemme on aina ollut taisteluhenkkinen. Taisteluhenkemme on kuitenkin aina kohdistunut oman ammattiryhmämme edunvalvontaan, politiikasta olemme halunneet pysyä erossa. Samaa hengenvetoon on myös todettava, että



perinteinen ammattiyhdistystoiminta on tullut tiensä päähän, Tahko toteaa. ■

Kirjaa voi tilata suoraan tietokirjailijalta; Anne Pentti, p. 044 774 9179, anne@fandonia.fi



E. Danielson-Gambogi Tyttö ja kissat kesäisessä maisemassa (1892). UPM-Kymmenen Kulttuurisäätiön kokoelma, kuvaaja Matias Uusikylä.

Komeat on kokoelmat

UPM-Kymmenen Taidekokoelman helmet esillä Keräilyn Lumoa – taiteen verkostoja -näyttelyssä.

Villa Gyllenbergillä Helsingin Kuusisaareissa on ollut maaliskuun lopulta asti esillä läpileikkaus UPM-Kymmenen Kulttuurisäätiön tärkeimmistä teoksista. Näyttely juhlistaa samalla säätiön 10-vuotistaivalta.

Näyttelyn nimi, *Keräilyn lumoa*, kertoo fragmentaarisesti muodostuneen kokoelman tarinan, kun taas *taiteen verkostoja* viittaa mielenkiintoisiin kokoelmista kumpuaviin verkostoihin muun muassa yritysjohtaja-mesenaattien, taidekeskusten ja taiteilijoiden välillä. Näyttely tarjoaa myös uutta tutkimusta joistakin kokoelmateoksista.

Näyttelyssä on 60 teosta kaikkiaan 40 taiteilijalta: maalauksia, veistoksia, etsauksia ja valokuvia. Sen keskiössä on parhaimmista säätiön Augsburgissa sijaitsevasta eurooppalaisen nykytaiteen kokoelmasta, jonka taiteilijoista mainittakoon A. R. Penck, David Hockney, Markus Lüpertz, Sigmar Polke ja Strawalde.

Suomalaista taidetta edustavat muun muassa **Ahti Lavonen, Antti Favén, Bror Börjeson, Eero Järnefelt, Einar Ilmon, Elin Danielson-Gambog, Helene Schjerfbeck, H.Ahtela, Hugo Simberg, Juhana Blomstedt, Pentti Sammallahti ja Yngve Bäck.**

Näyttelyn yhteydessä järjestetään myös luentoja. 27.4. filosofian tohtori **Anna-Maria Wiljanen** valottaa taiteen verkostoja ja 25.5. hän kertoo UPM-Kymmenen Kulttuurisäätiön kokoelman tarinan.

Näyttelyn on tuottanut Villa Gyllenberg ja sen on kuratoinut UPM-Kymmenen Kulttuurisäätiön toiminnanjohtaja, filosofian tohtori Anna-Maria Wiljanen. Museo on Signe ja Ane Gyllenbergin säätiön omistama ja se toimii omistajapariskunnan entisessä kodissa Kuusisaareissa, Länsi-Helsingissä. Kauppaneuvos **Ane Gyllenberg** (1891–1977) oli pankkiiri ja tunnustettu taiteenkerääjä. ■

RATKAISUT

8	2	5	6	3	9	4	7	1
3	1	4	7	8	5	2	6	9
6	9	7	4	2	1	3	5	8
1	8	9	2	7	6	5	3	4
4	5	6	9	1	3	7	8	2
2	7	3	5	4	8	1	9	6
7	6	2	3	9	4	8	1	5
5	4	1	8	6	7	9	2	3
9	3	8	1	5	2	6	4	7
6	4	2	1	3	7	8	9	5
8	5	7	4	2	9	3	6	1
3	9	1	8	6	5	2	4	7
4	7	6	5	9	8	1	2	3
1	8	5	3	4	2	6	7	9
2	3	9	7	1	6	5	8	4
9	2	4	6	5	1	7	3	8
5	6	8	9	7	3	4	1	2
7	1	3	2	8	4	9	5	6
1	8	2	6	7	3	9	5	4
4	6	5	1	2	9	3	8	7
3	9	7	8	5	4	2	6	1
5	4	8	3	1	2	7	9	6
7	3	9	4	6	5	1	2	8
6	2	1	7	9	8	4	3	5
9	1	6	2	8	7	5	4	3
2	7	4	5	3	6	8	1	9
8	5	3	9	4	1	6	7	2

E	T	U	L	I	N	J	A	U	P	E	A	T	I	L	O	N	A	T	
D	T	O	R	O	L	Y	L	Y	J	O	E	T	L	A	G	O	S		
A	L	A	R	A	A	J	A	O	R	I	O	N	K	E	I	S	A	R	I
M	I	H	I	N	K	A	S	S	Y	K	S	Y	U	N	O	H	T	U	I
H	S												S					H	M
L	A	U	T	A	N	E	N	O	K	A	A	T	M	I	K	S	A	T	A
A	S	K	A	R	N	E	I	T	I	L	U	D	E		O	T	O	T	
O	O	P	I	P	O	S	I	S	A	L	T	R	A	P	G				
S	O	T	K	A	A	N	N	O	S	S	I	I	S	M	U	H	O	S	
L	I									K	A	L	A	P	I	A	A		
K	E	L	L	O	J	E	N	S	I	R	T	O	E	D	E	S	S	A	
O	M	A	T	A	R	A	B	I	M	A	U	T	T	I	L	S	I	T	
R	U	T	I	I	N	I	T	P	U	U	N	K	O	L	O	L	E	N	I
I	S	O	T	A	T	O	M	I	T	A	I	N	S	A	I	L	I	O	

L I P A B C J G Y V F O K T E Ä U R Ö M D H S N

	G	R	O	N	B	E	R	G		O	A	G	R	A	N	T			
	U	I	R	A	V	U	N	A	N	T	O	S	O						
	V	O	I	N	O	K	A	R	E	T	T	O	S	K	A	R			
	H	J	K	A	S	P	E	L	U	N	D	E	P						
	L	O	G	A	R	I	T	M	I	L	R	M	O	L	L	E			
	I	R	A	U	S	U	O	J	A	T	A	M	D						
	P	A	I	K	A	N	H	A	K	U	O	O	N	K	A	L	O		
	A	M	N	M	O	R	J	U	U	S	I	A							
	S	A	M	M	A	T	O	N	H	C	A	E	S	A	R				
J	A	K	K	U	T	U	A		T	A	K	I	L	A	R	R			
S	Y	G	R	E	I	P	P	I	T	U	E	R	O	B	I	N			
G	E	E	N	I	I	J	P	I	M	E	N	O	F	F	Ö	R	I		
M	T	C	A	N	A	R	I	S	R	R	F	O	O	N	A	U	S		
K	A	P	T	A	H	A	Y	A	L	I	C	E	A	R	U	Ä			
P	I	A	L	A	T	Y	Y	L	I	L	E	T	S	I	N	N	Ä		
M	I	L	L	E	R	T	D	M	I	T	A	L	I	U	U	L			
H	Ä	M	O	T	I	V	I	T	R	J	Y	R	A	H	D	Y	S		
B	A	L	T	T	I	I	T	U	H	K	E	A	F	A	T				



Jos jäät työttömäksi

- Ilmoittaudu heti työttömäksi jäätyäsi TE-toimistoon työnhakijaksi sen määrämällä tavalla. Ansiopäivärahaa voidaan maksaa vain ajalta, jolloin olet ollut työttömänä työnhakijana TE-toimistossa.
- Ansiopäivärahaan on oikeus työttömyyskassan jäsenellä, joka on ollut vakuutettuna yhdenjaksoisesti työttömyyskassassa vähintään 26 työttömyyttä edeltävää viikkoa ja on vakuutettuna ollessaan täyttänyt työssäoloehdon. Työttömyyskassassa vakuutettuna oleminen tarkoittaa sitä, että henkilö on työttömyyskassan jäsen ja jäsenmaksut on maksettu.
- Työssäoloehto täyttyy, kun henkilö on ollut jäsenyysaikana 26 kalenteriviikkoa palkkatyössä, jossa työaika on kunakin kalenteriviikkona ollut vähintään 18 tuntia. Työn ei tarvitse olla yhdenjaksoista, vaan työssäoloehdot kerryttäviä viikkoja voi kertyä välittömästi työttömäksi työnhakijaksi ilmoittautumista edeltäneen, 28 kuukauden mittaisen tarkastelujakson aikana. Lisäksi edellytetään, että työstä maksettu palkka on ollut työehtosopimuksen mukainen. Ellei alalla ole työehtosopimusta, palkan on oltava kokoaikatyöstä vähintään 1 173 euroa kuukaudessa (2016).
- Työssäoloehdon voimassaolo päättyy, kun henkilö on ollut poissa työmarkkinoilta yli kuusi kuukautta ilman hyväksyttävää syytä. Työttömyyskassa voi maksaa etuuksia vasta, kun henkilö on täyttänyt työssäoloehdon uudelleen. Myös se, jos henkilö toimii palkansaajakassan jäsenyysaikana päätoimisena yrittäjänä yli 18 kuukautta, aiheuttaa työssäoloehdon voimassaolon katkeamisen.
- Työttömäksi jäävän on aina päiväraha hakemuksen toimittaessaan annettava työttömyyskassalle selvitys työttömyyttä edeltäneestä ajasta. Tiedot tarvitaan sekä työssäolosta että mahdollisesta työmarkkinoilta poissaolosta.
- Työssäoloaika osoitetaan palkkatodistuksilla, joista on käytävä ilmi työsuhteen alkamis- ja päättymisaika. Palkkatodistuksiin olisi aina hyvä saada tieto pi-

detyistä vuosilomista. Palkkatodistuksiin tulee merkitä työnantajan y-tunnus. Myös kopiot irtisanomis- tai lomautusilmoituksista tulee toimittaa työttömyyskassalle.

– Mikäli olet ollut lomautettuna työstäsi viimeisen vuoden aikana, palkkatiedot tarvitaan silloin tämän lomautuksen jälkeiseltä ajalta.

– Työviikoista, jolloin työtä on tehty vähemmän kuin 18 tuntia, tulee palkkatodistuksessa ilmoittaa erikseen työtunnit ja palkat. Näitä viikkoja ei oteta mukaan työssäoloeseen eikä palkanmääritykseen.

Hakemuksen täyttäminen

- Päivärahaa haetaan päiväkohtaisesti ansioturvan päiväraha hakemuslomakkeella tai sähköisesti. Ansiopäivärahan ensihakemuksen että jatkohakemuksen voit tehdä sähköisesti eAsiointi-palvelumme kautta. eAsiointin kautta voit toimittaa myös liitteitä ansiopäiväraha hakemukseen. eAsiointi-palveluun pääsee kirjautumaan työttömyyskassan kotisivujen, www.rakennuskassa.fi, tai Rakennusliiton kotisivujen, www.rakennusliitto.fi, kautta Hakemuslomakkeita saat liiton aluetoimistoista ja kassan nettisivuilta kohdasta ”Lomakkeet”. Jatkohakemuslomakkeita lähetetään maksuilmoituksen mukana.
- Verotietoja kassalle ei tarvitse ilmoittaa, ellei verotietoihin ole haettu muutosta tai ellet ole saanut portaikkoverokorttia.
- Alle 18-vuotiaista huollettavista lapsista lapsikortusta haetaan ilmoittamalla hakemuksessa lapsen syntymäaika. Tavallisesti lapsista ei tarvita todistuksia, koska lapsitiedot saadaan Väestörekisterikeskuksen kautta.
- Hakemuksessa on ilmoitettava mahdolliset sivutulot ja sosiaalietuudet ja liitettävä näistä todistukset mukaan. Maatalous- tai yrittäjätuloista on liitettävä mukaan selvitys viimeksi vahvistetusta verotuksesta.

Päivärahan hakeminen

- Normaalisti päivärahaa haetaan neljän kalenteriviikon jaksoissa jälkikäteen. Hakemuksen tulee päättyä sunnuntaihin.
 - Työttömäksi jäävä voi kuitenkin täyttää ensimmäisen hakemuksen lyhyemmältä ajalta. Tällöinkin hakemuksen on päättyttävä sunnuntaihin. Suotavaa on, että täysiä kalenteriviikkoja on jo kertynyt kaksi.
 - Normaalista neljän viikon rytmiä noudatetaan silloinkin kun työttömänä ollessa tekee satunnaisia lyhyitä työkaksoja, jotka alkavat ja päättyvät kyseisen neljän viikon jakson aikana.
 - Jos maksujaksolla alkanut yli kaksi viikkoa kestävä kokoaikatyö jatkuu yli kyseisen neljän viikon jakson, voi hakemuksen päättää työn aloittamista edeltävään päivään. Lisäksi hakemukseen merkitään milloin yli kaksi viikkoa kestävä kokoaikatyö on aloitettu.
 - Jos teet osa-aikatyötä, josta saat palkkaa kuukauden jaksoissa, hae päivärahaa kuukauden jaksoissa ja liitä mukaan palkkatodistus.
 - Hakemuksen kaikki kohdat on täytettävä huolellisesti, jotta sitä ei jouduta palauttamaan täydennettäväksi. Työttömyyspäivärahaa on haettava kolmen (3) kuukauden kuluessa siitä päivästä, josta sitä halutaan maksettavaksi. Postitse toimitetut hakemukset lähetetään työttömyyskassan osoitteeseen:

RAKENNUSALAN TYÖTTÖMYYSKASSA PL 135, 70101 KUOPIO

Hakemuksia voi jättää myös alue-toimistoihin ja joillakin paikkakunnilla osaston taloudenhoitajalle.

Om du blir arbetslös

- Anmäl dig genast när du blivit arbetslös på TE-byrån som arbetssökande på det sätt som den bestämmer. Kassan kan betala inkomstdagpenning bara för de dagar då du har varit arbetslös arbetssökande hos TE-byrån.
- Rätt till inkomstdagpenning har en sådan medlem i arbetslöshetskassan, som utan avbrott har varit försäkrad i arbetslöshetskassan i minst 26 veckor före arbetslösheten och som uppfyllt arbetsvillkoret under den tid han eller hon har varit försäkrad. Att vara försäkrad i arbetslöshetskassan betyder att personen är medlem i arbetslöshetskassan och har betalat sina medlemsavgifter.
- Arbetsvillkoret uppfylls då personen under sin medlemstid på 26 kalenderveckor har haft lönearbete, där arbetstiden under respektive kalendervecka är minst 18 timmar. Arbetet behöver inte ha pågått utan avbrott, utan man kan samla veckor till arbetsvillkoret under en granskningstid på 28 månader innan man anmäler sig som arbetslös arbetssökande. Dessutom förutsätts att lönen för arbetet betalats enligt kollektivavtalet. Om det inte finns något kollektivavtal inom branschen, ska lönen i heltidsarbete vara minst 1173 euro i månaden (2016).
- Arbetsvillkoret gäller inte längre när personen har varit borta från arbetsmarknaden i över sex månader utan godtagbar orsak. Arbetslöshetskassan kan betala ut förmåner först då personen har uppfyllt arbetsvillkoret på nytt. Om en person under den tid han eller hon är medlem i en löntagarkassa arbetar som företagare i över 18 månader leder det till avbrott i giltighetstiden för arbetsvillkoret.
- Den som blir arbetslös ska alltid då han eller hon lämnar in sin ansökan om dagpenning ge arbetslöshetskassan en utredning över tiden före arbetslösheten. Vi behöver uppgifter om såväl tid i arbete som eventuell frånvaro från arbetsmarknaden.
- Tiden i arbete bevisas med löneintyg, av vilka det framgår när anställningsförhållandet började och

slutade. Det vore bra att alltid i löneintygen också få uppgift om den semester man hållit. Arbetsgivarens FO-nummer ska finnas på löneintyget. Du ska också skicka in kopior av meddelandet om uppsägning eller permittering till arbetslöshetskassan.

– Om du har varit permitterad från ditt arbete under det senaste året behöver vi löneuppgifterna för tiden efter denna permittering.

– Du ska separat uppge antalet arbetstimmar och lönen för dem för de arbetsveckor då du har arbetat mindre än 18 timmar. Dessa veckor räknas inte med i arbetsvillkoret eller då lönen definieras.

Så här fyller du i ansökan

- Dagpenning ansöks per dag på blanketten för ansökan om dagpenning eller elektroniskt. Du kan göra den första ansökan om dagpenning samt de fortsatta ansökningarna elektroniskt genom vår eTjänst. Via eTjänsten kan du också skicka bilagor till din ansökan om inkomstdagpenning. Du kommer in på eTjänsten genom att logga in via hemsidorna www.rakennuskassa.fi eller Byggnads hemsidor www.rakennusliitto.fi. Du får ansökningsblanketter på förbundets kretskontor och på kassans webbsidor under ”Lomakkeet”. Du får blanketter för fortsatt ansökan när vi skickar ut meddelandet om utbetalning.
- Du behöver inte skicka in några skatteuppgifter till kassan, ifall du inte har ansökt om ändringar eller du har fått ett graderat skattekort.
- Du ansöker om barnförhöjning för barn under 18 år genom att i din ansökan uppge barnens födelsetid. Det behövs vanligtvis inga intyg över barnen, eftersom vi får uppgifter om barnen via Befolkningsregistret.
- Du ska i ansökan uppge eventuella biinkomster och sociala förmåner och bifoga intyg över dessa. Om du har jordbruks- eller företagarkomster ska du bifoga en utredning över den senaste fastställda beskattningen.

Så här ansöker du om dagpenning

- Du ansöker normalt om dagpenning i perioder på fyra kalenderveckor i efterskott. Ansökan ska sluta på en söndag.
 - Den som blir arbetslös kan dock fylla i den första ansökan för en kortare tid. Också då ska ansökan sluta på en söndag. Vi rekommenderar att du har samlat på dig två fulla kalenderveckor.
 - Den normala rytmen på fyra veckor följs också då du som arbetslös har tillfälliga korta perioder med arbete som börjar och slutar under denna fyraveckorsperiod.
 - Om ett heltidsarbete på över två veckor har börjat under betalningsperioden och fortsätter över fyraveckorsperioden kan ansökan avslutas den sista arbetslöshetsdagen. Dessutom ska du i ansökan anteckna att du har påbörjat ett heltidsarbete på över två veckor.
 - Om du har deltidarbete, för vilket du får lön per månad, ska du ansöka om dagpenning per månad och bifoga löneintyg.
 - Du ska fylla i alla punkter i ansökan noggrant, så att vi inte blir tvungna att returnera den för komplettering. Du ska ansöka om arbetslöshetsdagpenning inom tre (3) månader från den dag då du vill ha dagpenningen. Ansökningar per post skickas till arbetslöshetskassan på adressen:

BYGGNADSRANSCHENS ARBETSLÖSHETSKASSA PL 135, 70101 KUOPIO

Du kan också lämna in ansökan på kretskontoren och på vissa orter till avdelningens kassör.



Majoitukset erikoishinnoin tunnuksella
Rakennusliiton kesäpäivät 2016:

Sokos Hotel Villa, Solo Sokos Hotel Tornin Tampere, Solo Sokos Hotel Tammer, Original Sokos Hotel Ilves, Cumulus Koskikatu, Holiday Inn Tampere - Central Station, Cumulus Hämeenpuisto, Scandic Tampere City, Scandic Tampere Station ja Tampere Camping Härmälä.
Majoitusvaraukset suoraan majoituspaikkoihin.
JONKIN VERRAN PAIKKOJA JÄLJELLÄ!

Kesäpäiväpassilla kaikki tämä ilmaiseksi - tilaa nyt

- ”Täsä me ollaan – Raksan kesäpäiväpamaus”
Finlaysonin alueella Väinö Linnan aukiolla 11.6. klo 12, juontajana trubaduuri **VeePee Lehto**.
- **Tammerkoski-suunnistus** Finlaysonin ja Tampellan alueella, pisteillä tekemistä ja tietoakin.
- **Raksanuorten rastirata**, jonka rastit vievät kesäpäivävieraita ympäri kaupunkia erilaisten tehtävien muodossa.
- **Kissa K. Issakaisen nappijahti** lapsille ja lapsenmielisille.
- **Rakentajien taidenäyttely**.
- Taiteilija **Ahti Jokinen** tulkitsee Lauri Viidan runoja.
- **Pubivisa** ravintola Plevnassa.
- **Rakentajaveteraanit** tapaavat työväentalolla.
- **Särkänniemen** elämyspuisto laitteineen kesäpäivävieraiden käytössä klo 17 alkaen. **Agents & Vesa Haaja** sekä **Me And My Monkeys** viihdyttävät.
- **Karaoke**mestaruudesta mitellään Särkänniemessä.
- **Jatkot** satamaravintoloissa Kaisla ja Ankkuri, viihdyttäjänä **Pauli Hanhiniemi**.
- **Unioniin**, **Fat Ladyyn** ja **Ilonaan** ilmaiseksi sisään.
- **Punainen Tampere – kiertoajelut** sunnuntaina 11.6.
- **Rakennusliiton mestsäsytyssammuntakilpailut** Nokialla.
- **Rakentajamotoristit ja -karavaanarit** kokoontuvat jo 10.6. Camping Härmälään.



RAKENNUSLIITON KESÄPÄIVÄT TAMPERE 11.–12.6.2016

Taideharrastaja - rakentaja
Osallistu Galleria Bertelissä Werstaalla
RAKENTAJIEN TAIDENÄYTTELYYN
Kysy lisää 020 774 3076.

ILMOITTAUDU
kiertoajelulle, karaokeen...

TILAA
herkkusetelit edullisemmin etukäteen

TUTUSTU
rakennusliitonkesapaivat.fi
kysy lisää kesapaivat@rakennusliitto.fi tai 0400 338 003

Ota yhteys ammattiosastoosi,
kysy yhteistilauksia ja kuljetuksia!

Ole tarkkana ilmoitusten lähettämässä!

Postitse lähetettäessä kuussa on ehdottomasti oltava merkintä:

Rakentaja-lehti/ilmoitukset, PL 307, 00531 Helsinki

Sähköpostit on lähetettävä osoitteella: ilmoitukset@rakennusliitto.fi tai faksilla: 020 774 3061.

Kun lähetät ilmoituksen Rakentaja-lehteen, muistathan merkitä yhteystietosi!

Toimitus muokkaa tarvittaessa lehden ilmoitussivuille tulevaa materiaalia. Ilmoitussivuille tarkoitettujen tekstien tulee olla lyhyitä.

Ammattiosastojen kevätkokoukset

Viimeistään maaliskuun viimeisenä päivänä pidettävässä osaston kevätkokouksessa:

- käsitellään hallituksen laatima toiminta- ja tilikertomus edelliseltä kalenterivuodelta;
- käsitellään toiminnantarkastajan lausunto;
- päätetään tilinpäätöksen vahvistamisesta ja vastuuvapauden myöntämisestä;
- päätetään mahdollisista muista esille tulevista asioista.

TAPAHTUMAT

Hämeenlinnan rakentajaveteraanit

Huhtikuun kokous ke 20.4. klo 13, Birger Jaarlin katu 12 A, Hämeenlinna. Tilaisuuteen saapuu terveyden ja toimintakyvyn sekä ikäihmistien palveluiden tilaajaohjaja Eija Leppänen. Kahvitarjoilu. Tervetuloa!

Os. 022, Kerava

Liiton kesäpäivät 11.–12.6., Tampere. Majoitus Sokos Hotel Tammer, kahden hengen huoneissa. Bussikuljetus. Omavastuu 30 €/hlö. Ilmoittautumiset viimeistään su 24.4., Jarmo Nieminen p. 050 375 8902. Hallitus

Os. 027, Joensuu

Liiton kesäpäivät 11.–12.6., Tampere. Osasto on varannut 15 kahden hengen huonetta. Varausmaksu 50 €/hlö, joka maksetaan osaston tilille FI82 8000 1800 8297 99, kun olet saaneet vahvistuksen puhelimitse. Varausmaksu palautetaan matkalla. Ilmoittautumiset viimeistään su 15.5., s-posti: osasto027@suomi24.fi tai tekstiviestillä p. 040 704 0144. Varauksen yhteydessä ilmoitettavat: jäsenen ja puolison nimi (jos lähtee mukaa) sekä puhelinnumero. Paikat täytetään ilmoittautumisjärjestyksessä! Hallitus

Os. 041, Seinäjoki

Kuukausikokous ke 11.5. klo 19, osaston toimisto, Vapaudentie 32–34, Seinäjoki. Käsitellään esille tulevat asiat.
Putkijaoston kokous ke 20.4. klo 17, osaston toimisto, Vapaudentie 32–34 B 20, Seinäjoki. Käsitellään esille tulevat asiat. Juodaan kokouksen jälkeen kaffit ABC:lla.
Liiton kesäpäivät 11.–12.6., Tampere. Osasto on varannut jäsenilleen hotellimajoituksen Koskikadun Cumulus hotellista. Linja-autokuljetus Seinäjoelta Tampereelle. Varausmaksu 50 €/hlö, joka palautetaan matkaan lähtiessä. Puolison voi ottaa mukaan ja hänen matkansa hinta on 59,50 €. Varausmaksut tulee maksaa osaston tilille FI16 4924 0010 1888 57, viitteeksi Kesäpäivät. Sitovat ilmoittautumiset

viimeistään ti 31.5. puheenjohtajalle p. 040 830 8184. Hallitus

Os. 042, Hyvinkää

Liiton kesäpäivät 11.–12.6., Tampere. Bussi lähtee la 11.6. klo 8.30 Hyvinkään rautatieasemalta. Paluumatka lähtee su 12.6. klo 12.30 hotellilta. Majoitus Sokos Tammerissa, Satakunnankatu 13. Omavastuu: jäsenet 50 €/hlö, eläkeläiset, työttömät ja opiskelijat 40 €/hlö, ei-jäsenet 60 €/hlö ja alle 12-vuotiaat ilmaiseksi. Sitovat ilmoittautumiset viimeistään ma 2.5., Matti Ihanus p.040 510 5654. Hallitus

Os. 064, Alavus

Nuorisotapaaminen la 14.5. klo 16, Vääräjärventie 144, Alavus. Tarkemmat tiedot Rami Reinikalta p. 040 528 1323. Hallitus

Os. 074, Valkeakoski

Hallituksen kokous ti 10.5. klo 19 Kerhomajalla. Käsitellään esille tulevat asiat. Hallitus

Os. 104, Helsingin asfalttimiehet ja bitumieristäjät

Kuukausikokous to 12.5. klo 17, osastojen Tiimitupa, Viides linja 3, Helsinki Käsitellään esille tulevat asiat. Tervetuloa! Hallitus

Os. 113, Siilinjärvi

Liiton kesäpäivät 11.–12.6., Tampere. Lähtö lauantaiaamuna Siilinjärveltä. Majoitus kahden hengen huoneissa. Tarkemmat tiedot ja ilmoittautumiset viimeistään ke 19.5., Janne Rautiainen p. 044 585 2202. Toimi nopeasti, sillä paikkoja on rajoitetusti!

Os. 126, Kauklahti

Onkikilpailut ti 3.5. Kokoontuminen klo 18 Puikarilla. Hallitus

Os. 160, Kerimäki

Kevätkokous ma 25.4. klo 18, Pub Corner, Hälväntie 1, Kerimäki. Esillä sääntöjen määräämät asiat sekä muut esille tulevat asiat. Tervetuloa! Hallitus

Os. 349, Matinkylä

Äitienpäivälounas su 8.5. klo 11.30–15, hotelli Nuuksio, Naruportintie 68, Espoo. Osasto tarjoaa lounaan jäsenille ja heidän perheenjäsenilleen. Ilmoittautuminen vastaanottoon. Tervetuloa! Hallitus

Os. 392, Tampereen putkimiehet ja -eristäjät

Perheretki 28.–31.7. Viron Tarttoon, hotelli Dorpat, puolihoito. Laivalla mennessä ja tullessa Bistrot-buffet. Bussi lähtee to 28.7. Nokialta klo 6.45 ja Tampereen linja-autoasemalta klo 7.15, reitti kulkee Tesoman kautta. Bussi on mukana koko matkan ajan. Matkan hinta: osaston jäsenet ja seuralaiset 175 €/hlö, majoitus kahden hengen huoneessa. Lapset alle 11-vuotiaat 0 € ja 11–17-vuotiaat 50 €/hlö, majoitus perhehuoneessa (2 lasta). Myös kolmen ja neljän hengen perhehuoneita aikuisille. Yhden hengen huoneesta lisämaksu 90 €. Ilmoittautumiset viimeistään ti 31.5., Rauno Viljanen p. 050 594 4168 ja maksut osaston tilille FI86 4726 0010 1046 64. Lähtijöistä tarvitsemme: nimen, syntymäajan (pv.kk.vv.), huonejärjestyksen sekä erikoisruokavaliot. Matkalla tulee olla mukana voimassaoleva passi tai voimassaoleva virallinen henkilökortti. Suosittelemme lähtijöille peruutusturvan sisältävää matkavakuutusta. Mukaan mahtuu 40 ensiksi ilmoittautunutta ja omavastuuosuuden maksanutta! Hallitus

Os. 394, Kuopion putkimiehet ja -eristäjät

Liiton kesäpäivät 11.–12.6., Tampere. Mukaan mahtuu 30 ensimmäistä. Omavastuu 30 €/hlö, joka maksetaan osaston tilille FI20 5542 0620 0041 96. Ilmoittautumiset viimeistään pe 29.4., Pekka p. 040 524 9756. Hallitus

Os. 397, Hämeenlinnan putkimiehet ja -eristäjät

Kuukausikokous ti 19.4. klo 18, hotelli Cumulus Hämeenlinna, Raatihuoneenkatu 16, 2. krs, kokoustilat, Hämeenlinna. Käsitellään esille tulevat asiat. Kokouksen jälkeen ruokailu. Hallitus

Os. 418, Kirkkonummi

Perinteinen äitienpäivälounas su 8.5. klo 11.30–15, hotelli Nuuksio, Naruportintie 68, Espoo (entinen Siikaranta). Osasto tarjoaa lounaan jäsenille ja heidän perheenjäsenilleen. Esitä jäsenkorttisi kassalla. Tervetuloa! Hallitus

Os. 548, Kymen maanrakentajat

Kevätretki 14.–15.4. (la–su) Tallinnaan Baltic Queen laivalla. Varrattu 14 paikkaa. Matkan hinta jäsen 20 € ja avec 50 €, joka sisältää buffet-illallisen ja aamiaisen. Maksu osaston tilille viimeistään 30.4. mennessä. FI59 4924 0010 2429 85. Sitovat ilmoittautumiset viimeistään 24.4., Mikko p. 045 131 6722. Bussikydeistä tarkempaa tietoa ilmoittautumisen yhteydessä! Hallitus

ONNEA

90 vuotta

Pyymäki Jaakko Johannes 11.4., Porvoo.
Os. 028, Varkaus

KUOLLEITA

Isaksson Matti Juhani

Osastomme pitkäaikainen jäsen Matti Juhani Isaksson kuoli 8.3.2016. Hän oli syntynyt 24.5.1949 ja liittynyt Rakennusliiton jäseneksi 1.2.1979. Muistoa kunnioittaen
Os. 533, Turun maansiirtotyöntekijät

Koski Irja Katariina

Osastomme pitkäaikainen jäsen Irja Katariina Koski kuoli 1.3.2016. Hän oli syntynyt 9.2.1923 ja liittynyt Rakennusliiton jäseneksi 1.7.1957. Muistoa kunnioittaen
Os. 086, Kokkola

Salonen Pentti Oiva Mikael

Osastomme jäsen Pentti Oiva Mikael Salonen kuoli 6.1.2016. Hän oli syntynyt 10.12.1950 ja liittynyt Rakennusliiton jäseneksi 1.4.1983. Muistoa kunnioittaen
Os. 026, Hämeenlinna maalarit

SAARROT

RAKENNUSLIITON
JULISTAMAT SAARROT

Tarkemmat tiedot
löytyvät internetistä
<http://rakennusliitto.fi/saarrot>

VOIMASSAOLEVAT:

- ACC Law Oy
- Aiari Grupp Oü
- AJE Ehitus Oü
- Alfaport Grupp Oü
- Alnar Järvi Oü
- Anesko Oy
- Artexx
- A-ryhmä Asennus Oy
- Oy Aureli Ltd
- Autlan Projekt Oü
- Balticale Oü
- Betamer Eesti Oü
- Carinaland Oü
- Concord Group Oü
- Dedas Oü
- DED Kompanii Oü
- Degtab Oü
- Detroit Oü
- Duramek Oy
- Edmonton Oü
- Efira Invest Oü
- Egerton Oü
- Eikner Oü
- Elkotek Oy
- Enner Ehitus Oü
- Enta Ehitus Grupp Oü
- Etelä-Suomen kiinteistö ja autohuolto Oy
- EU Finnes (19.11.2013 alk. Oy ELDAIT Ab)
- Eurobuild Group Oü
- Europe Ehitus Oü
- Eu Steinbau Oy
- Faskom Oy
- Fatmus Ehitus Oü
- Feluko Oü
- FHU PM-BUD
- Fin Purkajat Oy
- Fincity Oü
- Finlandia-Maalaus ja Målning Ky
- Garantmeister Oü
- Gorol-Bud Oy
- GS Invest Oü
- Harald Rentopower Oü
- Harts Ehitus Oü
- Hausland Oü
- Helmhold Oü
- Henno-Invest Ltd Oy
- Hordinal Oü
- HQ Rakennus Oy
- Idc Budownictwo
- Indiman Oy
- Individuali imone Suvireta
- Julleri Oy
- Kalma Ehitus Oü
- Kamu-Adma Project Oy
- Keskustan Talexi & Tar Oy
- Kirvesmies Oü
- Kortek RE Oü
- Lemamaks Ehitus Oü
- Leviehitus Oü
- Marsalis-Ehitus Oü
- Mattic Oü
- Mauneks Oü
- Maximum Group Oü

- Meticon Oy
- Miedzynarodowny Serwis Budowlany MSB Sp. Z.o.o.
- MT Project Oy
- Multimaaler Oü
- My Property Oy
- 4 Naela Oü
- Naabob Ehitus Oü
- Navero Oy
- Offwall Oy
- Olster Grupp Oü
- OPNG Linnaarenduse Oü
- Orasgrupp Oü
- Oravapoisid Oü
- PG Ehitus Oü
- Pirita Laevad as
- Piva Kivi Oü
- Polygon Finland Oy (hakusaarto)
- Prelia Grupp Oü
- Primebygg Oü
- Proberto Oü
- Projekt 10 Oü
- Prolainer Oü
- Prostein Oü
- Purku ja Tasoite Pichon Oy
- Putki Service Oy
- Rakennusexpertit JKL
- Rakennus Nordblue Oy
- Rakso Oü
- Ravent Team Oü
- Rees Rakendus Oü
- Rekrum Oy Ab
- Rentaworker Oü
- Riaboshapka Dmytro tmi
- Rimatex Oy
- Roiha Oy
- Satakunnan Laaturakennus Oy
- Satikuti Invest Oü
- Savega AS
- Scantrim Oy
- SGT Group Oü
- Sia Intertech
- Siivous –Expertit Osuuskunta
- Slovax s.r.o
- Spectra Holding Oü
- Stabil Group Oy
- Stabil Project Oü
- Stadirak Oy
- Suomen Lujatyö Oy
- Sven Trading Ltd
- Targe Ehitus
- Tasokas Oü
- Telineservice Oü
- TG Kattomiehet Tmi
- Tiit Tamme
- Tonu Ehitus Oü
- TPA Palvelut Oy
- Triaad Grupp Oü
- T-Tarvike Oy
- TTR Rakennus Oü
- Tuotanto Vainio Ky
- Ultraserv Oü
- Unimaster Oü
- Vaasan teollisuusmaalaus Oy
- Vahotek Oy
- Vartix
- Venestail Oy
- Ventago Oü
- Vimeco Oy
- VR Track Oy (hakusaarto)
- Windrox Grupp AS
- Roko Sp.zo.o
- Satakunnan Laaturakennus Oy
- Satikuti Invest Ou
- Savega AS

- Scantrim Oy
- SGT Group Oü
- Sia Intertech
- Siivous –Expertit Osuuskunta
- Slovax s.r.o
- Spectra Holding Oü
- Stabil Group Oy
- Stabil Project Oü
- Stadirak Oy
- Suomen Lujatyö Oy
- Sven Trading Ltd
- Targe Ehitus
- Tasokas Oü
- Telineservice Oü
- TG Kattomiehet Tmi
- Tiit Tamme

- Tonu Ehitus Oü
- TPA Palvelut Oy
- Triaad Grupp Oü
- T-Tarvike Oy
- TTR Rakennus Oü
- Tuotanto Vainio Ky
- Ultraserv Oü
- Unimaster Oü
- Vaasan teollisuusmaalaus Oy
- Vahotek Oy
- Vartix
- Venestail Oy
- Ventago Oü
- Vimeco Oy
- VR Track Oy (hakusaarto)
- Windrox Grupp AS

TAPAHTUMIA

ITÄ-SUOMEN VETERAANITAPAAMINEN
Venlan päivänä – Nilsin Tahkolla

Aika: to 2.6. klo 10-15, tulokahvit alkaen klo 9.15
Paikka: Break Sokos Hotel Tahko, Sääskiniementie 560, Tahkovouri, Nilsinä
Ohjelma: Luento, musiikkia yläsalissa, ruokailu, ennen kaikkea jutustelua, joukkueiden välisiä kilpailuja, tikkakissat, petanque-kisa, arpajaiset, palkintojen jako ja lähtökahvit.
Hinta: 5 €/hlö
 Aluejärjestö ei järjestä kuljetuksia tapahtumaan.
 Osastot järjestävät mahdollisesti linja-autokyytejä Kuopiosta, Mikkelistä, Joensuusta ja Savonlinnasta.

Ilmoittautumiset 15.4.–16.5. välisenä aikana p. 020 690 247 tai omaan aluetoimistoon maanantaisin. Yhteislistailmoittautumiset martti.juntunen@rakennusliitto.fi.

Lisätietoja Martti Juntunen p. 0500 552 756.

Rakennusliiton Itä-Suomen aluejärjestö

KURSSEJA JA KOULUTUSTA

LATTIAPÄÄLYSTYSALAN
TYÖEHTOSOPIMUSKOULUTUS
Uusimaa

Aika: la 23.4. klo 9
Paikka: Uudenmaan aluetoimisto, Siltasaarenkatu 4, katutaso, Helsinki
Ohjelma: Työehtosopimukset ja niiden muutokset sekä urakkalaskenta
Kouluttajat: toimitsija Kari Koivunurmi ja mattomies Jouni Pöytäkiivi

Ilmoittautumiset viimeistään to 21.4., Kari Koivunurmi p. 040 583 2349 tai kari.koivunurmi@rakennusliitto.fi.

HYVINVOINTILOMAT RY:N ELÄKELÄISTEN LOMAT 2016

Lomalaisten valinnoissa noudatetaan Sosiaali- ja terveysministeriön (STM) ja Raha-automaattiyhdistyksen (RAY) ohjeita. Valituille lomalaisille Hyvinvointilomat lähettää kutsukirjeen ja laskun. Lasku on maksettava eräpäivään mennessä. Huomioithan, että jos ilmoitat sähköpostiosoitteesi niin kutsu ja lasku tulevat ensisijaisesti sähköpostiosoitteeseesi. Lomakohde lähettää noin kaksi viikkoa ennen loman alkua lomalaisille kirjeen jossa kerrotaan tarkemmat tiedot lomasta.

Lautsian lomakeskus

Lautsiankuja 20, 14700 Hauho
www.lautsia.fi

Lomakeskus sijaitsee Hauholla keskellä kauneinta Kanta-Hämäläistä luontoa. Majoitus kahden hengen huoneissa (yhden hengen huoneesta lisämaksu 20 €/vrk). Täysihotoloma sisältää: aamiaisen, lounaan ja päivällisen sekä yhteistä ohjelmaa. Omavastuu on 100 €/5 vrk/hlö.

Kunnon loma 5.–10.9.2016

Hakuaika 7.4.–7.6.2016

sähköinen haku osoitteessa:

<https://lotu.lomajarjestot.fi/t/HYVINVOINT/calendar/info/16494>

Hakulomake paperisena:

Voit ladata tulostettavan (PDF) hakemuslomakkeen www.hyvinvointilomat.fi, soittamalla liiton aluetoimistoon tai lomavastaavalle p. 020 774 3012.

Paperisen lomahakemuksen palautus:

Rakennusliitto ry/lomavastaava, PL 307, 00531 Helsinki

HYVINVOINTILOMAT RY:N LAPSIPERHEIDEN LOMAT 2016

Lomalaisten valinnoissa noudatetaan Sosiaali- ja terveysministeriön (STM) ja Raha-automaattiyhdistyksen (RAY) ohjeita. Valituille lomalaisille Hyvinvointilomat lähettää kutsukirjeen ja laskun. Lasku on maksettava eräpäivään mennessä. Huomioithan, että jos ilmoitat sähköpostiosoitteesi niin kutsu ja lasku tulevat ensisijaisesti sähköpostiosoitteeseesi. Lomakohde lähettää noin kaksi viikkoa ennen loman alkua lomalaisille kirjeen jossa kerrotaan tarkemmat tiedot lomasta.

Urheilupuisto Kisakeskus

Kullaanniemi 220, 10420 Pohjankuru
www.kisakeskus.fi

Kisakeskus on luonnonläheistä liikuntaa monipuolisesti tarjoava urheilupuisto Länsi-Uudellamaalla, Raaseporin kaupungissa Pohjan alueella. Kisakeskus sijaitsee kauniin luonnon keskellä, Kullaanjärven rannalla. Aikuisen omavastuu on 100 €/5 vrk/hlö. Alle 16-vuotiaat pääsevät lomalle maksutta. Täysihotoloma sisältää: aamiaisen, lounaan, päivällisen ja yhteistä ohjattua ohjelmaa.

Lapsiperheloma 24.–29.7.2016

Hakuaika 25.2.–25.4.2016

sähköinen haku osoitteessa:

<https://lotu.lomajarjestot.fi/t/HYVINVOINT/calendar/info/16160>

Hakulomake paperisena:

Voit ladata tulostettavan (PDF) hakemuslomakkeen www.hyvinvointilomat.fi, soittamalla liiton aluetoimistoon tai lomavastaavalle p. 020 774 3012.

Paperisen lomahakemuksen palautus:

Rakennusliitto ry/lomavastaava, PL 307, 00531 Helsinki

HYVINVOINTILOMAT RY:N TYÖTTÖMIEN LOMAT 2016

Lomalaisten valinnoissa noudatetaan Sosiaali- ja terveysministeriön (STM) ja Raha-automaattiyhdistyksen (RAY) ohjeita. Valituille lomalaisille Hyvinvointilomat lähettää kutsukirjeen ja laskun. Lasku on maksettava eräpäivään mennessä. Huomioithan, että jos ilmoitat sähköpostiosoitteesi niin kutsu ja lasku tulevat ensisijaisesti sähköpostiosoitteeseesi. Lomakohde lähettää noin kaksi viikkoa ennen loman alkua lomalaisille kirjeen jossa kerrotaan tarkemmat tiedot lomasta.

Lomakeskus Huhmari

83700 Polvijärvi (Joensuu)
www.lomakeskushuhmari.com

Lomakeskus Huhmari sijaitsee Höytiäisen rannalla Huhmarisvaaran kainalossa Pohjois-Karjalassa. Täysihotoloma sisältää: aamiaisen, lounaan, päivällisen ja yhteisen ohjelman. Vesimaailman poreissa voit viihtyä ti-la. Aikuisen omavastuu on 50 €/5 vrk/hlö. Alle 16-vuotiaat pääsevät lomalle maksutta

Puhtia arkeen 10.–15.10.2016

Hakuaika 12.5.–12.7.2016

sähköinen haku osoitteessa:

<https://lotu.lomajarjestot.fi/t/HYVINVOINT/calendar/info/15431>

Hakulomake paperisena:

Voit ladata tulostettavan (PDF) hakemuslomakkeen www.hyvinvointilomat.fi, soittamalla liiton aluetoimistoon tai lomavastaavalle 020 774 3012.

Paperisen lomahakemuksen palautus:

Rakennusliitto ry/lomavastaava, PL 307, 00531 Helsinki

LIITON VETERAANILOMAT 2016

Rakennusliitto järjestää kolme (3) viikon kestoista veteraanilomaa vuosittain. Lomat on kiintiöity alueittain ja ne järjestetään Härmän Kylpylässä ja Hotelli Nuuksiossa.

Lomat on tarkoitettu vapaajäsenyyden saavuttaneille yli 30 vuotta jäsenenä olleille eläkkeellä oleville vapaaajensaajille, jotka eivät aiemmin ole vastaavaa lomaa käyttäneet. Hakukaavakkeen saat aluetoimistosta tai lomavastaavalta p. 020 774 3012.

Hyväksytyille lomalaisille lähetetään kutsukirje noin kuukautta ennen lomaa.

Palautus osoitteella:

Rakennusliitto/lomavastaava
PL 307
00531 Helsinki

Hotelli Nuuksio 27.8.–2.9.2016

Lomalle voivat hakea Uudenmaan, Keski-Suomen, Hämeen, Kymen, Satakunnan ja Turun alueen veteraanijäsenet. Veteraanille lomaviikko on maksuton. Mukaan tuleva puoliso, ystävä tai avustaja maksaa lomasta 370 €. Matkakuluista vastaa jokainen lomalainen itse. **Hakuaika päättyy 1.7.2016.**

LOMAMÖKKI AHVENANMAALLA!

Vuokrattava mökki 130 m²:

Mukavuudet: suihku, wc, avotakka, TV, sauna ja soutuvene. Autotie perille. Vuokra 490 €/viikko.

Hyvät kalastusvedet, lunastettaessa kalastuskortti!

Ay-väen Öran-mökki

Hammarland, Öra
varaukset p. 040 534 5666

STUGA PÅ ÅLAND!

Uthyres stuga 130 m²:

Bekvämligheter: dusch, wc, öppen spis, TV, bastu och roddbåt. Bilväg fram. Hyra 490 €/vecka.

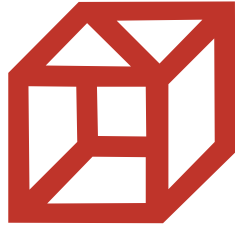
Goda fiskevatten vid inlösning av fiskekort!

Fackföreningarnas Örastuga

Hammarland, Öra
Bokning och prisuppgifter tel. 040 534 666

Rakennusliitto ry

Siltasaarencatu 4,
PL 307, 00531 Helsinki
Vaihde: 020 774 003
sähköposti: etunimi.sukunimi@rakennusliitto.fi
www.rakennusliitto.fi



Keskustoimisto avoinna:

ma-to 8.30–16.00
pe 8.30–15.30

Jäsenrekisteriin toimitettavien asiakirjojen postitusosoite:

Rakennusliitto ry/Skannauskeskus
PL 134, 70101 Kuopio

Palvelunumerot:

Jäsenyysasiat 020 690 231
Työehtoasiat 020 690 232
Palveluaika ma-to klo 8.30–16.00 ja pe klo 8.30–15.30

Työttömyyskassa 020 690 230
Takaisinperintä 020 690 250
Palveluaika ma-pe klo 8.30–12.00

Palvelunumeroihin soittaminen maksaa lankapuhelimesta soitettaessa liittymäsopimuksen mukaisen paikallisverkkomaksun verran ja matkapuhelimesta soitettaessa matkapuhelinmaksun verran.

Aluetoimistot

Toimistot avoinna:

avoinna vain maanantaisin 8.30–12.00 ja 13.00–16.30

Uudenmaan toimisto avoinna:

ma-to 8.30–12.00 ja 13.00–16.30 ja pe 8.30–12.00 ja 13.00–15.30

Toimistojen yhteystiedot:

Häme/03
Hämeenlinnan toimisto
Birger Jaarlinkatu 18 B,
13100 Hämeenlinna

Tampereen toimisto
Sorinkatu 4,
33100 Tampere

Itä-Suomi/04
Joensuun toimisto
Torikatu 30,
80100 Joensuu

Mikkelin toimisto
Porrassalmenkatu 13,
50100 Mikkeli

Kuopion toimisto
Kirkkokatu 1,
70100 Kuopio

Kainuu/10
Pohjolankatu 28 A,
87100 Kajaani

Keski-Suomi/02
Yrjönkatu 30,
40100 Jyväskylä

Kymi/06
Kouvolan toimisto
Salpauselänkatu 60 C,
45100 Kouvola

Lappi/13
Kemin toimisto
Keskuspuistokatu 50,
94100 Kemi

Rovaniemen toimisto
Maakuntakatu 15,
96100 Rovaniemi

Oulu/14
Rautatienkatu 40
90120 Oulu

Pohjanmaa/05
Pitkäkatu 43,
65100 Vaasa

Satakunta/07
Liisankatu 18,
28100 Pori

Turku/09
Uudenmaankatu 6 a,
20500 Turku

Uusimaa/01
Siltasaarencatu 4,
00530 Helsinki

Lahden toimisto
Hämeenkatu 32,
15140 Lahti

Rakennusalan työttömyyskassa

Siltasaarencatu 4,
PL 308, 00531 Helsinki
sähköposti: etunimi.sukunimi@rakennusliitto.fi
www.rakennuskassa.fi

Päivärahakemusten postitusosoite:

Rakennusalan työttömyyskassa
PL 135, 70101 Kuopio

Palvelunumerot:

Työttömyyskassa 020 690 230
Takaisinperintä 020 690 250

Palveluaika ma-pe klo 8.30–12.00

Palvelunumeroihin soittaminen maksaa lankapuhelimesta soitettaessa liittymäsopimuksen mukaisen paikallisverkkomaksun verran ja matkapuhelimesta soitettaessa matkapuhelinmaksun verran.



eAsioinnissa voit täyttää ansiopäiväraahakemuksesi ja liittää siihen tarvittavat selvitykset. Hakemuksesi kirjautuu saapuneeksi kassaan sen lähetettyäsi. eAsioinnissa voit myös tarkastella päivärahan hakemiseesi liittyviä asioita ja muokata liiton jäsenrekisterissä olevia henkilötietojasi.

JÄSENREKISTERI TIEDOTTAA

Jos olet työmarkkinatuella, opiskelemissa, sairaana, suorittamassa varusmiespalvelusta tai muuten oikeutettu jäsenmaksuvapauteen, toimita lähimpään aluetoimistoon tai ammattiosastosi jäsenasioidenhoitajalle oheinen allekirjoitettu ilmoitus jäsenmaksun vapautusta varten. Voit myös toimittaa vapaamerkinnyt Rakennusliiton eAsiointipalvelun verkkopalvelun kautta. Kotisivu: www.rakennusliitto.fi etusivulta Jäsenyysasioiden kautta tai Työttömyyskassan sivuilta. Kirjautuminen vaatii jäseneltä henkilökohtaiset pankkitunnukset (Aktia, Danske Bank, Handelsbanken, Nordea, Osuuspankki, Pop, S-Pankki tai Säästöpankki).

MEDLEMSREGISTRET INFORMERAR

Om du får arbetsmarknadsstöd, studerar, är sjuk, utför värnplik eller annars är berättigad till befrielse från medlemsavgiften ska du fylla i bifogade blankett och lämna den på närmaste kretskontor eller till den person som har hand om medlemskapsärenden i din fackavdelning. Du kan också sända frianteckningarna via Byggnads e-tjänst. Förbundets hemsida: www.rakennusliitto.fi och gå till Jäsenyys eller via a-kassans sidor. För att kunna logga in krävs personliga bankkoder i (Aktia, Danske Bank, Handelsbanken, Nordea, Osuuspankki, Pop, S-Pankki eller Säästöpankki).

ILMOITUS JÄSENMAKSUN VAPAUTUSTA VARTEN

Nimi / Namn _____ Hetu / Personbeteckning _____

Osoite (jos on muuttunut) / Adress (om den har ändrats) _____

Puhelin / Telefon _____

Olen ollut ajalla / Jag har under tiden varit

____/____/20 - ____/____/20
____/____/20 - ____/____/20
____/____/20 - ____/____/20
____/____/20 - ____/____/20
____/____/20 - ____/____/20
____/____/20 - ____/____/20
____/____/20 - ____/____/20
____/____/20 - ____/____/20
____/____/20 - ____/____/20

TYÖTÖN (ei oikeutta ansiosidonnaiseen pvrahaan) / **ARBETSLÖS** (inte rätt till inkomstdagpenning)
SAIRAS / SJUK
OPISKELIJA / STUDERANDE
ASEVELVOLLINEN / VÄRNPLIKT
ÄITIYSLOMALLA / MODERSKAPSLEDIG
ISYYSLOMALLA / FADERSKAPSLEDIG
HOITOVAPAALLA / VÄRDLEDIG
OMAISHOITAJANA / NÄRSTÄENDEVÄRDARE
MUU SYY _____ / **ANNAN ORSAK** _____

Päiväys / Datum _____

Allekirjoitus / Underteckning _____

HOIDA VAPAAILMOITUKSET NELJÄNNESVUOSITTAIN! (3kk:n jaksoissa, tammi–maaliskuu, huhti–kesäkuu, heinä–syyskuu, loka–joulukuu)

PALAUTA ILMOITUS JA PYYDETYT LIITTEET OSOITTEELLA: Rakennusliitto ry, PL 134, 70101 Kuopio.

SKÖT OM ANMÄL EN GÅNG PER KVARTAL! (3 månaders perioder, januari–mars, april–juni, juli–september, oktober–december)

RETURNERA ANMÄLAN SAMT BILAGOR TILL: Byggnadsförbundet rf, PB 134,70101 Kuopio.

Teeveen tulevaa ohjelmistoa:



Hunted

TV2 22.00 perjantai 15.4.

Naisialliike etenee harppauksin, koska yhä useampi nainen pukeutuu kaksilahkeiseen myös kodin ulkopuolella. Kauniimpaa sukupuolta väheksyvistä stereotyyppioista ei kuitenkaan ole päästy eroon, kuten osoittaa brittiläinen jännityssarja, jonka lumoava sankaritar **Sam Hunter** työskentelee miesten veroisena agenttina yksityisessä turvallisuusyrityksessä, mutta ryhtyy multimiljonääriin perheen lastenhoitajaksi paljastaakseen firmassa lymyilevän petturin.



Hyvät kaupat

Nelonen 20.00 lauantai 16.4.

Pääoman voi moninkertaistaa yksinkertaisilla strategioilla muutamassa vuodessa, opettaa Aalto-yliopiston rahoituksen professori **Vesa Puttonen** teoksessaan *Osta halvalla, myy kalliilla* (2009). Kirpputorien klassikosta on nyt muokattu tv-sarja, jossa kansan rakastamat rillumarei-yrittäjät **Jethro Rostedt**, **Aki Palsanmäki** ja **Janne Kataja** kilpailevat kapitalismissa. Tuuriakin tarvitaan, sillä kiihkeässä tv-kerronnassa sijoitusten sykli kestää vain viikon.

Teeveen menevää ohjelmistoa:



Kuningatar ja henkilölääkäri

Yle Fem 21.00 sunnuntai 17.4.

Ruotsin tuorein Oscar-voittaja **Alicia Vikander** on Tanskan kuningatar elokuvassa, joka todistaa valistusaatteen synnyttäneen myöhempien aikojen kuninkaallisista kertovat juorupalstat sekä *Kauniiden ja rohkeiden* kaltaiset tv-sarjat. Tositarinan päähenkilö on **Johann Struensee**, joka valitaan vuonna 1768 kuningas Kristian VII:n henkilölääkäriksi. Kuningas on mielisairas, joten edistysellinen tohtori korvaa hänet pian lainsäätäjänä sekä seksisubjektina.



Mafia tappaa vain kesäisin

Yle Teema 21.00 lauantai 16.4.

Vakaville asioille pitää nauraa, todistaa pari vuotta sitten Euroopan parhaaksi valittu komedia. Päähenkilö Arturo kohtaa lapsuuden kesänä 1974 sisilialaisia, jotka joko tappavat mafian puolesta tai kuolevat sen vuoksi. Tämän lisäksi Arturo kehittää pakkomielteen pääministeri **Giulio Andreottista**, jota hän tulkitsee myös kuvassa. Palermossa kuvatulle leffalle on poikkeuksellista, että sen tekijät ovat kieltäytyneet maksamasta mafialle suojelurahaa.



London Has Fallen

Ensi-ilta perjantai 15.4.

Lontoon nähtävyydet menevät mäsäksi, kun terroristit alkavat jahdata pääministerin hautajaisiin kerääntyneitä valtionpäämiehiä uudessa toimintateoksessa. Amerikan presidentillä on onnekseen henkivartijana huuliveikko **Mike Banning**, jolla on rutkasti räiskintäkokemusta edellisestä elokuvastaan. Ohjaaja **Babak Najafi** tuntee lajityypin, sillä hän on syntynyt Iranissa, mutta kasvanut Uppsalassa, tuossa Pekka Töpöhännän kotikaupungissa.

Lehdestä reväistyä

Ei löydy kämppiä siivekkäillekään

Jos ei kasvukesuksista löydy kottuhintaisia asuntoja ihmisille, niin eipä näköjään linnuillekaan. Seura-lehdessä (7.4.2016) kerrotaan hömö- ja työttöiaisten huutavasta asuntopolusta. "Vanhojen metsien väheneminen sekä metsämanteiden pirstoutuminen ja avartuminen ovat miltei romahduttaneet maamme hömö- ja työttöiaiskanat", lehti kertoo.

No mitä voimme tehdä?

Tiaiset kuulemma kelpuuttavat peruslinnunpöntönkin asunokseen, mikäli sen pohjalle on levitetty sahanpuruja. Eli nyt kaikki innokkaat rakentajat nikkaroimaan koteja vapaa-ajallakin!



Panama-paperit

Joku hakkeroi yhden asianajotoimiston tiedot ja toimiti ne tiedotusvälineille. Suomessa ainakin Nordea on jäänyt kiinni perustettuaan nelisensataa peiteyritystä veronkiertäjille. Jokainen asiaa kommentoinut Nordean edustaja on ollut asiasta yllättynyt. Yhtä suurta yllätystä asia on herättänyt johtavien poliitikkojen keskuudessa.

Toiminta on tuomittu jyrkästi.

Yllätys vaikuttaa hiukan oudolta. Valtiontalouden tarkastusvirasto on asiasta raportoinut vuosia sitten, EU-tutkimukset kertovat Euroopan verovuodon olevan 1 000 miljardin luokkaa. Suomessa ei tarvittaisi mitään leikkauksia jos edes puolet noin kymmenen miljardin vuotuisesta verovuodosta saataisiin kuriin.

Se, että asia tulee hallintarekisteriä ja verorikollisten armahdusta valmistelleille ministereille yllätyksenä vaikuttaa oudolta myös siksi, että asiasta on kirjoitettu monia kirjoja. **Nicholas Shaxsonin** *Aarresaaret* oli Britannian Amazon verkkokirjakaupan myydyin taloustietokirja tammikuussa 2011. **Matti Ylösen** *Veroparatiisit – 20 ratkaisua varjotalouteen* ilmestyi vuonna 2008 ja kertoi kotimaisesta veronkierrosta.

Ihmetyttää, etteivät pankkiirit ja ministerit asiaa tiedä. Ehkä heitä ei talous kiinnosta? He kuitenkin puhuvat taloudesta kuin ymmärtäisivät. Nordean **Nalle** ja **Kangas-harju** antavat neuvoja, kuinka valtio voisi säästää miljoonia (kuusi nollaa), he eivät kerro kuinka valtio voisi tienata miljardeja (yhdeksän nollaa, tuhat kertaa suurempi suuruusluokka). Syykin on ilmeinen. Kun säästetään miljoonia, rahat menevät terveydenhoidosta. Jos ratkaistai-

siin miljardipula, pitäisi pistää rikolliset vankilaan.

Meille kerrotaan, kuinka talous pelastuu. Kun duunari laskee palkkaansa, saamme ulkomaisia investointeja, jotka tuovat työpaikkoja. Tätä palkan laskua on harrastettu 1990-luvusta asti. Työpaikat vaan eivät ole ilmaantuneet. Syykin on selvä. Kun palkat laskevat, laskee myös ostovoima ja uuteen tuotantokoneistoon investoiminen ei kannata.

Mistä ne ulkomaiset investoinnit tulevat? Kyse on suomalaisten ulkomaille piilottamasta rahasta, joka ohjataan paratiisiin kautta. Erona on verotus. Jos sijoitat suoraan Suomeen, joudut maksamaan tuotosta veron. Jos tuotto tulee paratiisiin, et maksa veroa. Saat noin 30 prosenttia enemmän käteen, jos käytät paratiisia. Lienee selvää, että aika moni ökyrikas käyttää. Tapa on levinnyt myös yksinkertaisten miljonäärien keskuuteen.

Huvittavinta tuossa ulkomaisten sijoitusten haalinnassa on, ettei niitä tarvita. Mikä tahansa suomalainen pankki voi rahoittaa kuinka suuren investoinnin hyvänsä. Rahasta ei ole pulaa, koska raha syntyy samalla hetkellä kun pankki myöntää lainan. Kun menet pankkiin ja otat toimintatontin viikonlopuksi, pankin taseeseen syntyy kaksi velkaa. Pankin velka sinulle, tonni joka vastaa talletustasi, sekä sinun velkasi pankille, tonni. Talletus syntyy siis tyhjästä. Asiasta kertoo **Ville Iivarisen** kirja *Raha – Mitä se todella on ja mitä sen tulisi olla?* Saman jutun voi lukea myös Suomen pankin sivuilta *Mitä raha on?* – Raha on velkaa.

Ulkomaiset investoinnit, valtion talouden ongelmat ja veroparatiisit ovat siis sama asia. ■



Punakynä
Auvo Rouvinen, Kitee



SIEVI VIPER ROLLER

Edelläkävijän valinta



Huippusuositettu Viper Roller on vastaus tinkimättömään tarpeeseen turvallisuudesta ja designista. Lähes saumattoman rakenteensa ansiosta se on virtaviivainen, erittäin kestävä ja käytössä mukava, varma ammattilaisen valinta. Päällismateriaali on hengittävää ja vettä hylkivää mikrokuitua. Hengittävyttä lisää ilmava 3D-dry®-vuori. Kaikissa pohjaratkaisuissamme on erinomaisen iskunvaimennuksen takaavaa FlexStep®-materiaalia. Viper Roller vie käyttömukavuuden uudelle tasolle!

Boa® -kiristysmekanismi • Pitävä ja joustava pohja • FlexStep® -iskunvaimennus • Päällinen hengittävää ja vedenpitävää mikrokuitua • Saumaton päällisrakenne • Hengittävä 3D-dry®-vuorimateriaali • Kevyt ja tilava varvassuoja • Teräksinen, joustava naulaanastumissuoja • Öljyä ja kemikaaleja kestävät pohjat • Antistaattinen ja ESD • Suomessa tehty

Viper-tuoteperheestä löydät myös jalkineet perinteisellä nauha- tai tarrakiinnityksellä



Pohjois-Euroopan johtava turva- ja ammattijalkinevalmistaja
Sievin Jalkine Oy
Korhosenkatu 24, 85310 Sievi As.
Puh. (08) 488 11 • info@sievi.com
www.sievi.com